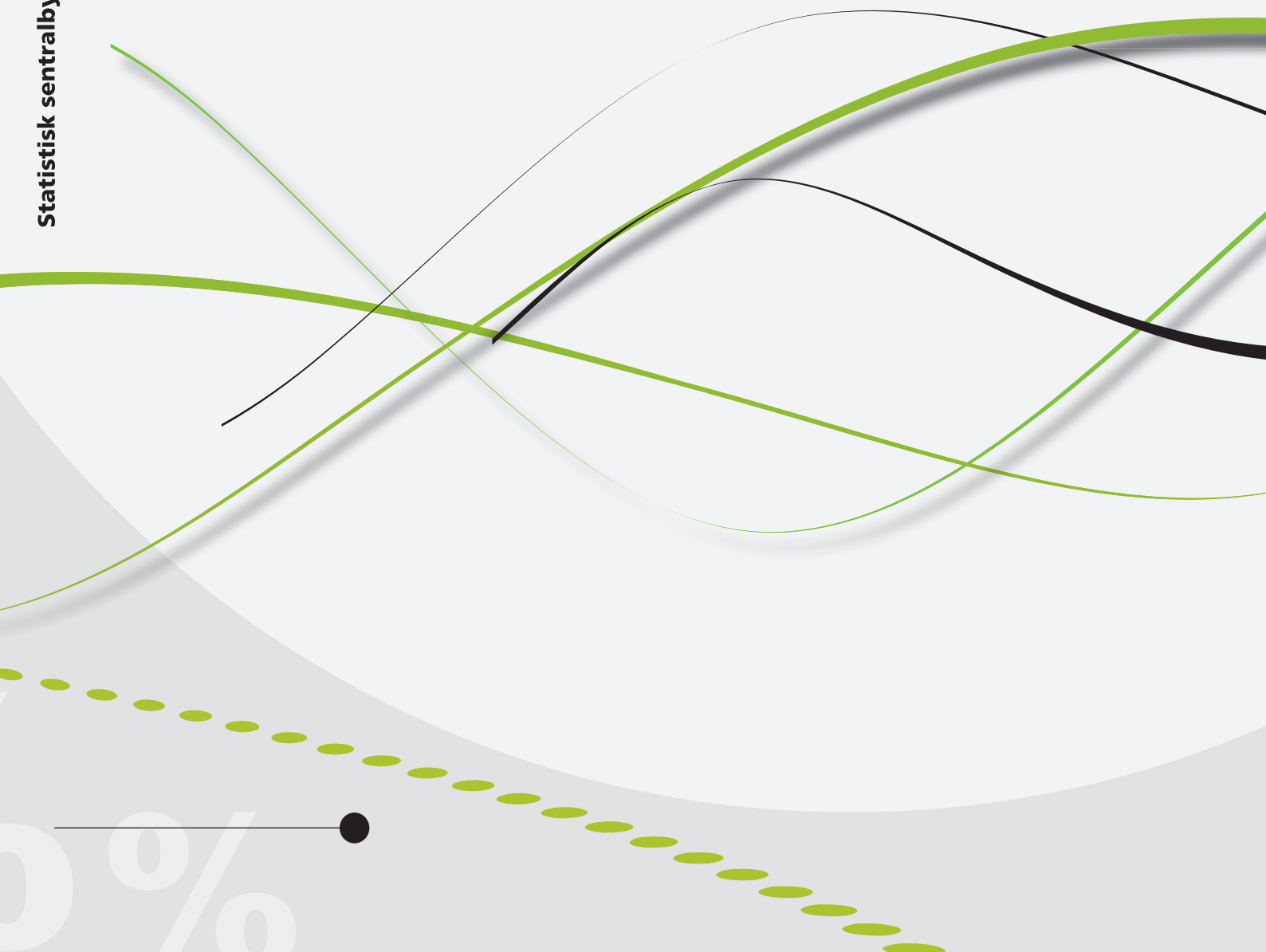

Trine Haagenzen

Analysen av fritidsbyggområder

Status og utvikling i bruk av arealer til
fritidsbebyggelse innen utvalgte tema

Trine Haagenzen

Analyser av fritidsbyggområder

Status og utvikling i bruk av arealer til
fritidsbebyggelse innen utvalgte tema

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 28. november 2017
Rettet 19. juni 2020 side: 5, 7, 27, 28, 29, 30

ISBN 978-82-537-9630-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9631-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Rapporten Analyser på fritidsbyggområder. *Status og utvikling i bruk av arealer til fritidsbebyggelse innen utvalgte tema*, presenterer status og utvikling over hvilke arealer som blir brukt til fritidsbebyggelse. Analysen er et forsøk på å gi forvaltningsmyndighetene et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Det er utført analyser på fritidsbyggområder mot flere temaer;

- Utbygging fordelt etter høyde over havet
- Utbygging over og under den klimatiske skoggrensen
- Utbygging i overgangssonen (100 metersbeltet) til den klimatiske skoggrensen
- Utbygging innenfor nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i «Naturbase» hos Miljødirektoratet
- Utbygging innenfor Regionale planer for fjellområder med villrein

Utgangspunktet for analysen er de siste publiserte statistikkene over tettbygde fritidsbyggområder fra 2015 og 2016.

Rapporten er blitt utarbeidet som del av en samfinansieringsavtale mellom Statistisk sentralbyrå (SSB) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) for 2016.

Publikasjonen er utarbeidet av seniorrådgiver Trine Haagensen, Seksjon for naturressurs- og miljøstatistikk.

Statistisk sentralbyrå, 29.10.2017

Lise Dalen Mc Mahon

Sammendrag

Rapporten Analyser på fritidsbyggområder. *Status og utvikling i bruk av arealer til fritidsbebyggelse innen utvalgte tema* presenterer status og utvikling over hvilke arealer som blir brukt til fritidsbebyggelse for 2015 og 2016 inndelt etter disse temaene: etter høyde over havet, over- og under den klimatiske skoggrensen, i overgangssonen (100 metersbeltet) til den klimatiske skoggrensen, innenfor nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i «Naturbase» hos Miljødirektoratet og i regionale planer for fjellområder med villrein. Analysen vil gi forvaltningen et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Til grunn for analysene ligger SSBs «statistikk over fritidsbygg innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter bygningstype og størrelse på området» for de siste publiserte årgangene, det vil si 2015 og 2016. Alle kartgrunnlag tilhørende temaene i denne analysen har fått en «overlay» av tettbygde fritidsbyggområder for begge årganger.

I 2016 var det totalt bortimot 454 000 fritidsbygg i Norge. Den største andelen av disse er oppført utenfor tettbygde fritidsbyggområder, det vil si som enkeltstående eller i en samling med opptil fire bygg. Mer enn 236 000 fritidsbygg er oppført utenfor tettbygde fritidsbyggområder, eller 52 prosent av det totale antallet fritidsbygg.

Fritidsbygg som ligger innenfor tettbygde fritidsbyggområder, er fordelt etter størrelse på område. For landet som helhet i 2016, er det flest i de små områdene som består av 5-24 fritidsbygg. Andel fritidsbygg i disse områdene utgjør 23 prosent av det totale antallet fritidsbygg.

Blant fylkene er det innlandet, Oppland og Buskerud som har flest fritidsbygg. Utviklingen i antall fritidsbygg i perioden 2015-2016 viser en økning på bortimot 4 000 bygg. Det er innenfor tettbygde områder, og etter størrelse på område er det i de store områdene den største veksten har foregått.

Fritidsbygg fordelt på høyde over havet viser at den største andelen av fritidsbygg finnes i høydelaget mellom 0-50 meter over havet, tilsvarende 36 prosent av samtlige fritidsbygg i 2016. Blant fylkene er det Nordland og Hordaland som har høyest antall fritidsbygg i dette høydelaget. Det var tilnærmet lik fordeling av fritidsbygg etter høyde over havet i 2006, 2015 og 2016

Når høyden overstiger 50 meter blir antall fritidsbygg kraftig redusert. Fra 1 000 meter synker antall fritidsbygg igjen betraktelig, og faller raskt nedover for hver 100 høydemeter. Over 1 300 meter over havet finnes kun 48 fritidsbygg. Høyest, ligger to fritidsbygg på 1 500-1 600 høydemeter i respektive Ål kommune i Hallingdal Buskerud og Jølster kommune i Sogn- og Fjordane

Utviklingen over antall fritidsbygg fordelt etter høydelag fra 2015 til 2016 er størst i høydelaget 0-50 meter, og deretter i høydelagene 600-1 000 meter over havet.

Antall fritidsbygg fordelt på **over- og under den klimatiske skoggrensen** viser at mere enn 97 prosent ligger under, og bare 2 prosent ligger over skoggrensen på landsbasis i 2016.

Av antall fritidsbygg over skoggrensen, er mer enn 62 prosent av fritidsbyggene oppført utenfor de tettbygde fritidsbyggområder. Fritidsbygg innenfor tettbygde fritidsbyggområder fordelt etter størrelse på område, viser at det også over skoggrensen er flest fritidsbygg i de små områdene samme år, med respektive 16 prosent.

Blant fylkene er det Buskerud, Finnmark og Oppland som har flest fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen.

Det har totalt vært en økning på 75 fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen i perioden 2015-2016, og økningen har vært størst innenfor tettbygde fritidsbyggområder.

I overgangssonen til den klimatiske skoggrensen var det i 2016 like mange bygg, 50 prosent, innenfor- som utenfor tettbygde fritidsbyggområder. Andel fritidsbygg innenfor tettbygde fritidsbyggområder fordelt etter størrelse på område, er i overgangssonen imidlertid størst i de store områdene, og utgjør 24 prosent av samtlige fritidsbygg.

Blant fylkene er det Finnmark, deretter følger Buskerud, Oppland og Hedmark som har flest fritidsbygg i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen.

Utviklingen av antall fritidsbygg i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen fra 2015 til 2016 er en økning på totalt 74 fritidsbygg, og den har vært størst i Buskerud, så Finnmark og Oppland.

I nasjonale villreinområder (Naturbasen) var det totalt 18 606 fritidsbygg i 2016. I de nasjonale villreinområdene er det like mange fritidsbygg innenfor som utenfor fritidsbyggområder.

Andel fritidsbygg innenfor tettbygde fritidsbyggområde fordelt etter størrelse på område, er det i de nasjonale villreinområdene størst andel i de små områdene, disse utgjør 25 prosent av det totale antall fritidsbygg i 2016.

Ser vi på hvert enkelt av de nasjonale villreinområdene, har Rondane et betydelig antall fritidsbygg med over 6 800. Både Ryfylke og Austhei i Setesdal har også høyere antall fritidsbygg enn de øvrige villreinområdene.

I perioden 2015 til 2016 var det en vekst på totalt 166 fritidsbygg i nasjonale villreinområder. Med unntak av Nordfjella har samtlige av de nasjonale villreinområdene hatt en økning i antall fritidsbygg, det er Setesdal-Ryfylke og Rondane som har hatt størst vekst i perioden.

Det var totalt 3 617 fritidsbygg innenfor nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i **regionale planer for fjellområder med villrein** i 2016. For fritidsbygg, fordelt etter om de er innenfor eller utenfor tettbygde fritidsbyggområder i de regionale planområdene, er 84 prosent av fritidsbyggene å finne utenfor fritidsbyggområder.

Også i regionale planer for fjellområder med villrein, er det etter størrelse på område innenfor tettbygde fritidsbyggområder, flest fritidsbygg i små områder. Disse utgjør 77 prosent av alle fritidsbygg innenfor område.

Fordelingen av antall fritidsbygg innen hver enkelt av de 7 regionale planer for fjellområder med villrein, er det Dovrefjell (Snøhetta-Knutshø) og Rondane-Sølnkletten som har høyest antall fritidsbygg innenfor sitt planområde med 862 og 833 fritidsbygg. Hardangervidda med like under 800 utpeker seg likeledes med langt flere fritidsbygg innenfor sine regionale planer over fjellområder med villrein, enn hva som er tilfellet for de øvrige regionale planene i 2016.

Det ble totalt sett en økning i antall fritidsbygg fra 2015 til 2016 på 20 fritidsbygg, og økningen er størst i planområdet Hardangervidda.

Abstract

This report; with a title that translates into ‘Analyses of holiday house areas - *Status and development in use of areas for holiday houses in selected subjects*’ presents the status and development of the areas used for densely built-up holiday house areas for 2015 and 2016 according to the following themes: height above sea level, above and below the climatic timberline, in the transition zone (100 metres) to the climatic timberline, within national wild reindeer areas and regional plans for mountain areas with wild reindeer. The analysis will serve as an up-to-date knowledge base for the administration.

The analysis is based on Statistics Norway's statistics on holiday houses inside and outside densely built-up holiday house areas, by type of building and size of area, for the most recently published years, i.e. 2015 and 2016. All map data on the themes in this analysis have been given an overlay of densely built-up holiday house areas for both years.

In 2016, there were a total of 454 000 holiday houses in Norway. The largest share of these is located outside densely built-up holiday house areas, i.e. scattered or in groups of up to four holiday houses. More than 236 000 holiday houses are located outside densely built-up holiday house areas, representing 52 per cent of the total number of holiday houses.

Holiday houses located within densely built-up holiday house areas are categorised according to the size of the area. For the country as a whole in 2016, most holiday houses were in small areas consisting of 5-24 holiday houses. These areas account for 23 per cent of the total number of holiday houses. The inland counties of Oppland and Buskerud have the most holiday houses.

The development in the number of holiday houses in the period 2015-2016 shows an increase of approximately 4 000 buildings. The largest growth has been in densely built-up holiday house areas, and when measured according to area size, this growth has been in the largest areas.

The statistics on holiday houses categorised by **height above sea level** show that the largest proportion of holiday houses is found 0-50 metres above sea level, corresponding to 36 per cent of all holiday houses in 2016. Among the counties, Nordland and Hordaland have the highest number of holiday houses at this height. For heights above 50 metres, the number of holiday houses is greatly reduced. From 1 000 metres, the number declines significantly, with a sharp fall observed every 100 metres. At a height of more than 1 300 metres above sea level, there are only 48 holiday houses. The two highest located holiday house above sea level, are to find at 1 500-1 600 metres above sea level. One in Ål municipality in Hallingdal Buskerud, and the other in Jølster municipality in Sogn- og Fjordane.

The development in the number of holiday houses distributed by height above sea level from 2015 to 2016 is greatest at 0-50 metres, followed by 600-1 000 metres. The distribution of holiday houses by height above sea level was virtually the same in 2006, 2015 and 2016.

The number of holiday houses distributed **above and below the climatic timberline** shows that more than 97 per cent were below, and only 2 per cent were above the timberline in 2016.

Among holiday houses above the timberline, more than 62 per cent are located outside the densely built-up holiday house areas. The analysis also shows that

among holiday houses within densely built-up holiday house areas, by size of area, most holiday houses above the timberline are in small areas, with 16 per cent of the total holiday houses. Buskerud, Finnmark and Oppland are the counties that have the most holiday houses above the climatic timberline.

There has been a total increase of 75 holiday houses above the climatic timberline in the period 2015-2016, and the increase has been greatest in densely built-up holiday house areas.

In the transition zone (100 metres) to the climatic timberline in 2016, the share of holiday houses inside and outside densely built-up holiday house areas was the same, with 50 per cent each. However, the proportion of holiday houses in densely built-up holiday house areas by size of area in the transition zone is greatest in the large areas, and corresponds to 24 per cent of all holiday houses.

Among the counties, Finnmark has the most holiday houses in the transition zone, followed by Buskerud, Oppland and Hedmark.

The number of holiday houses in the transition zone has increased from 2015 to 2016 by 74 in total, with the greatest increase in Buskerud, followed by Finnmark and Oppland.

In **national wild reindeer areas**, there were as many as 18 606 holiday houses in 2016 and the number inside and outside holiday house areas was the same. With regard to holiday houses in densely built-up areas, by size of area, the largest share is in the small areas, and this represents 25 per cent of the total holiday houses.

An analysis of each of the national wild reindeer areas shows that Rondane has a considerable number of holiday houses, with over 6 800. Both Ryfylke and Austhei in Setesdal also have a higher number of holiday houses than the other national wild reindeer areas.

Development in the period 2015 to 2016 represents a total growth of 166 holiday houses. With the exception of Nordfjella, all national wild reindeer areas have had an increase in the number of holiday houses. Setesdal-Ryfylke and Rondane have had the greatest growth during the period.

There were a total of 3 617 holiday houses within the **regional plans for mountain areas with wild reindeer** in 2016. Among holiday houses distributed inside and outside densely built-up holiday houses areas in the regional plans, as many as 84 per cent were located outside such areas.

In regional plans for mountains areas with wild reindeer, by size of holiday house area, most holiday houses are in small areas. These constitute 77 per cent of all holiday houses inside holiday areas.

With regard to the distribution of holiday houses within each of the 7 regional plans for mountain areas with wild reindeer, Dovrefjell (Snøhetta-Knutshø), Rondane-Sølnkletten and Hardangervidda had the most holiday houses in 2016. There has been an overall increase of 20 holiday houses within the regional plans for mountain areas with wild reindeer in 2015-2016, and Hardangervidda have seen the greatest growth.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Abstract.....	6
1. Bakgrunn.....	9
1.1. Fritidsbygg, friluftsliv og naturområder	9
1.2. Tidligere analyser over fritidsbyggområder	10
2. Datagrunnlag og metode.....	11
2.1. Statistikk over fritidsbyggområder	11
2.2. Høyde over havet.....	14
2.3. Den klimatiske skoggrensen	16
2.4. Nasjonale villreinområder.....	17
2.5. Regionale planer for fjellområder med villrein	19
3. Analyser på fritidsbyggområder.....	20
3.1. Utbygging fordelt etter høyde over havet	20
3.2. Utbygging over og under den klimatiske skoggrensen	21
3.3. Utbygging i overgangssonen (100 metersbeltet) til den klimatiske skoggrensen	23
3.4. Utbygging innenfor Nasjonale villreinområder.....	26
3.5. Utbygging innenfor regionale planer for fjellområder med villrein	27
3.6. Sammenstilling av regionale planer for fjellområder med villrein og nasjonale villreinområder	29
Referanser.....	38
Figurregister	39
Tabellregister.....	40

1. Bakgrunn

1.1. Fritidsbygg, friluftsliv og naturområder

Friluftsliv er en del av norsk kulturarv og en kilde til trivsel, helse og forståelse av naturverdier. Allemannsretten, retten til fri ferdsel og opphold i utmark, utgjør fundamentet i norsk friluftslivstradisjon. Er vi i ferd med å miste unike turområder, og er uerstattelige verdier i naturen i ferd med å gå tapt, når stadig flere fritidsboliger oppføres tett opptil, og til dels også inne på viktige naturområder?

For svært mange er det hytta, i statistikken over fritidsbyggområder definert som fritidsbygg, som er utgangspunktet for friluftslivet. Samtidig vil hyttene prege naturen, og de kan være et forstyrrende element for naturopplevelsen. Legger de beslag på større arealer gjennom høy grad av tilrettelegging, slik som utbygging av vei, kloakk, vann, strøm og så videre, kan dette i tillegg skape konflikter mellom hytteeier og allmennheten. Muligheter for ferdsel, jakt og fiske kan bli begrenset, og slik sett kan hyttene påvirke friluftslivet negativt.

Som et resultat ble det i samarbeid mellom KMD og SSB utviklet og publisert statistikk over fritidsbyggområder (Haagensen, Trine. 2014).

Formålet med å etablere en offisiell statistikk over fritidsbyggområder er å kunne vise status og utviklingen i bruken av arealer til fritidsbebyggelse over tid, som gir forvaltningen et jevnlig oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Fritidsbyggområder blir modellert og beregnet for to områdetyper; *Tettbygde fritidsbyggområder* er områder der det er mindre enn 75 meter mellom fritidsbyggene. *Sammenhengende fritidsbyggområder* er områder der det er opptil 500 meter mellom fritidsbyggene. For at et område skal bli definert som et fritidsbyggområde, må det være 5 eller flere fritidsbygg innen området. Alle bygg klassifisert som Fritidsbolig i bygningsregisteret til Matrikkelen blir tatt med i statistikken, dette omfatter alle private frittstående fritidsbygg registrert som typene: 161 Hytter, sommerhus og fritidsbygg, 162 Helårsbolig benyttet som fritidsbolig og 163 Våningshus benyttet som fritidsbolig.

Fritidsbyggområder er delt inn etter størrelse på område;

- Innenfor fritidsbyggområder
 - 50 eller flere fritidsbygg (Store fritidsbyggområder)
 - 25 til 49 fritidsbygg (Mellomstore fritidsbyggområder)
 - 5 til 24 fritidsbygg (Små fritidsbyggområder)
- Utenfor fritidsbyggområder.
 - Enkeltstående fritidsbygg (Øvrige fritidsbygg utenfor fritidsbyggområde, enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg)

Tettbygde fritidsbyggområder

Tettbygde fritidsbyggområder er intensivt utnyttede områder. Disse områdene er som oftest sterkt preget av utbyggingen/inngrepet i naturen, med sannsynligvis også relativt god infrastruktur og tilbud til beboerne. Typiske områder er såkalte "hyttelandsbyer".

Sammenhengende fritidsbyggområder

Sammenhengende fritidsbyggområder er områder der det kan være større avstand mellom fritidsbygg, men der de tettbygde fritidsbyggområdene også inngår. Utøving av friluftsliv vil være en vesentlig del av arealbruken, og områdene vil nok ofte bli betegnet som "flerbruksområder".

1.2. Tidligere analyser over fritidsbyggområder

I 2014 ble det publisert resultater fra en analyse over konsentrerte fritidsbyggområder. I denne så man på fritidsbygg- og fritidsbyggområdenes plassering i forhold til vernede områder inkludert en randsoner på 1 km. Nasjonale villreinområder inkludert randsonen på 4 km, samt mot Inngrepsfrie naturområder (INON) (Haagensen 2014).

Datagrunnlag for denne analysen var:

- Fritidsbyggområder med fritidsbygg per 1.1.2011
- Nasjonale villreinområder, de 10 store etter hvordan de er avgrenset i Naturbase per februar 2014 (med randsonen inntil 4 km)
- Vernede områder per 31.12.2012 (med randsonen inntil 1 km)
- INON-områder 2013

2. Datagrunnlag og metode

2.1. Statistikk over fritidsbyggområder

Til grunn for analysene ligger «statistikk over fritidsbygg innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter bygningstype og størrelse på området», statistikken finnes i statistikkbanken til SSB som tabell 10328.

<https://www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=Fritbyg gOKons&KortNavnWeb=fritidsbyggomr&PLanguage=0&checked=true>

Analysen er utført for fritidsbygg innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder for de siste publiserte årgangene, det vil si 2015 og 2016. Det er i denne sammenheng vesentlig å merke seg at statistikken over fritidsbyggområde kun tar med fritidsbygg for privat bruk og ikke bygg som er til utleie. Heller ikke DNT sine turisthytter er med, flere av disse finnes i høyereliggende strøk.

Statistikk over tettbygde fritidsbyggområder forteller oss at det i 2016 var bortimot 454 000 hytter i Norge (tabell 2.1).

I dag finnes det flere fritidsbygg utenfor tettbygde fritidsbyggområder enn det er innenfor slike områder (tabell 2.1), det vil si som enkeltstående eller i en samling med opptil fire hytter. Mer enn 236 000 hytter er oppført utenfor tettbygde fritidsbyggområder, dette utgjør 52 prosent av det totale antallet hytter i landet for 2016 (se tabell 2.1). Hyttene ligger da mer eller mindre spredt utover et større område, og vil ofte være lite synlige for «naboene». Likevel kan få hytter som ligger spredt føre til omfattende forstyrrelser i større naturområder. Med tanke på naturvern vil også enkelthytter i spesielt sårbare områder representere et uønsket inngrep. Tilrettelegging av infrastruktur kan være like omfattende for en enkelthytte som for et større hyttefelt. For enkelte dyr er det inngrepet i seg selv – uavhengig av om det er stort eller lite – som avgjør om de føler seg truet eller ikke.

Fritidsbygg som ligger innenfor tettbygde fritidsbyggområder, er fordelt etter størrelse på område. For landet som helhet er det flest i de små områdene som består av 5-24 fritidsbygg, og utgjør 23 prosent.

Et viktig forhold ved utbygging av fritidsbygg er om den foregår ved fortetting, utvidelse av hyttefelt, etablering av nye områder eller oppføring av enkelthytter utenfor allerede etablerte hyttefelt. Større og mer tettbygde hytteområder synes mer i landskapet og kan for enkelte oppleves som «prangende» i naturomgivelsene, men kan bidra positivt til at en bit-for-bit-utbygging i fjellet og langs kysten unngås.

Utviklingen i antall fritidsbygg i perioden 2015-2016 viser en økning på bortimot 4 000 bygg. Det er innenfor tettbygde områder, og etter størrelse på område er det i de store områdene den største veksten har foregått.

Tabell 2-1 Fritidsbygg innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016

	2015	2016
Innenfor tettbygde område		
5-24 fritidsbygg (små)	103 493	104 377
25-49 fritidsbygg (mellom)	36 462	36 991
50 eller flere fritidsbygg (store)	73 456	75 955
Utenfor tettbygde område		
Enkeltstående fritidsbygg ¹	236 534	236 590
Totalt antall fritidsbygg	449 945	453 913

¹ Alle fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder, det vil si enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2 viser at innlandet har flest hytter fordelt på både fylke og kommune (se kart 1). Blant fylkene er det Oppland og Buskerud som har flest hytter, dette gjør seg gjeldene i begge periodene 2015 og 2016.

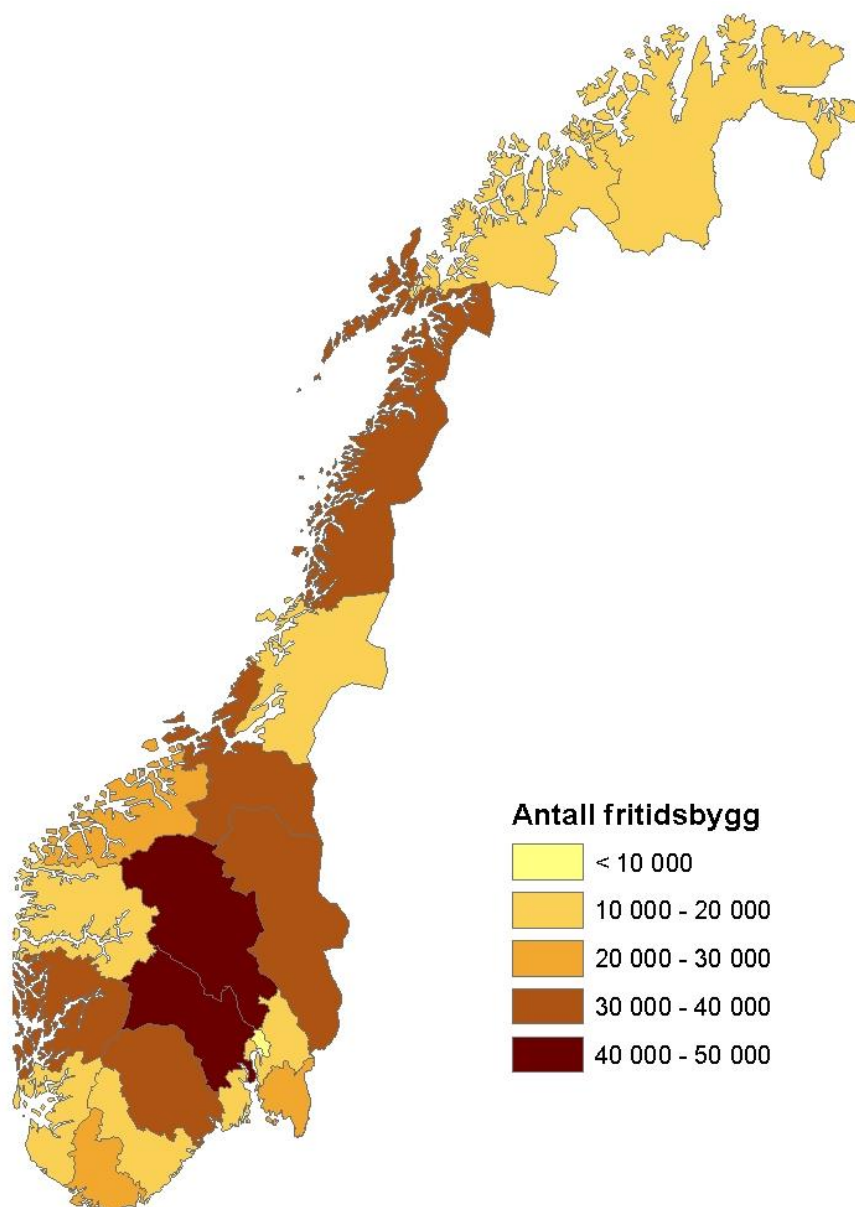
Også når det kommer til utvikling i antall fritidsbygg, er det Oppland, Buskerud, Hedmark og Sør-Trøndelag som har størst økning i antall fritidsbygg samme periode.

Tabell 2-2 Fritidsbygg etter fylke. Antall. Landet. 2015 og 2016

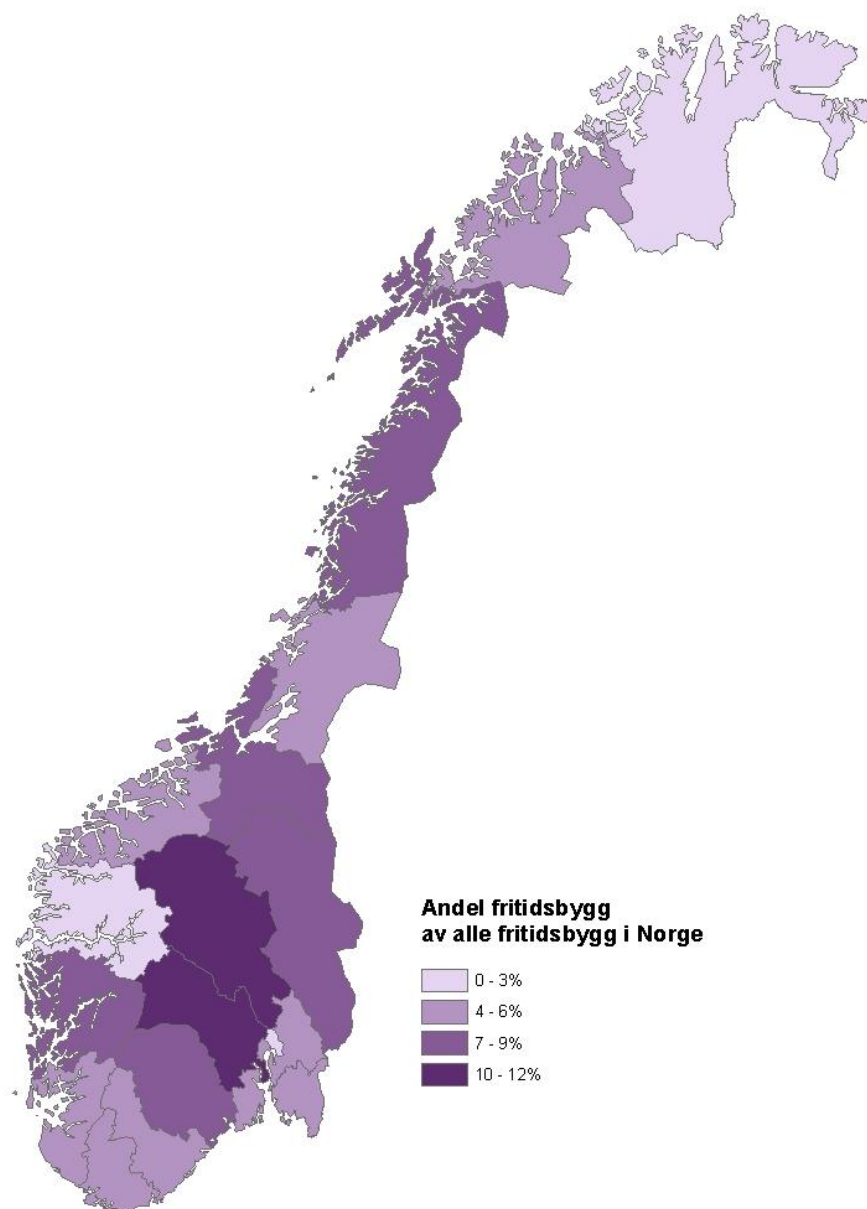
Fylke	2015	2016
01 Østfold	20 143	20 168
02 Akershus	14 821	14 766
03 Oslo	2 273	2 269
04 Hedmark	35 966	36 403
05 Oppland	48 663	49 246
06 Buskerud	45 073	45 598
07 Vestfold	14 652	14 646
08 Telemark	30 296	30 680
09 Aust-Agder	18 840	18 968
10 Vest-Agder	20 741	21 074
11 Rogaland	19 678	19 767
12 Hordaland	32 573	32 772
14 Sogn og Fjordane	13 058	13 223
15 Møre og Romsdal	20 797	20 991
16 Sør-Trøndelag	33 041	33 455
17 Nord-Trøndelag	17 552	17 694
18 Nordland	34 469	34 738
19 Troms – Romsa	15 089	15 216
20 Finnmark – Finnmark	12 220	12 239
Totalt antall fritidsbygg	449 945	453 913

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2-1 Fritidsbygg etter fylke. Antall. Landet. 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2-2 Fritidsbygg etter fylke. Andel. Landet. 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kartgrunnlaget over fritidsbygg, tilhørende statistikk over fritidsbyggområder er et polygon/flatedatasett. Dette er omgjort til punktdatasett i forbindelse med analysen, da et punktdatasett ikke er så tungt å kjøre som et polygon/flatedatasett.

Antall nye bygg totalt sett fra 2015 til 2016 inkluderer både utgåtte (revne, omgjort bygningstype) og nye bygg. Nye bygg er altså ikke nødvendigvis bygninger som er oppført sist år, det kan også være eldre bygg som er registrert i Matrikkelen i løpet av året som et såkalt etterslep, samt omgjorte bygningstyper fra eks. bolig til fritidsbygg. Noen kommuner eller områder vil kunne ha en negativ utvikling fra et år til et annet, dette skyldes de såkalte utgåtte bygningene som eksempelvis kan være revne, brente eller omgjorte fra en bygningstype til en annen.

2.2. Høyde over havet

Kartgrunnlaget som ligger til grunn for høyde over havet er et høydedatasett/terrengmodell fra kartverket (raster datasett), DTM50 (Digital terrengmodell). Dette er en landsdekkende digital terrengmodell med 10 meters oppløsning, hvor

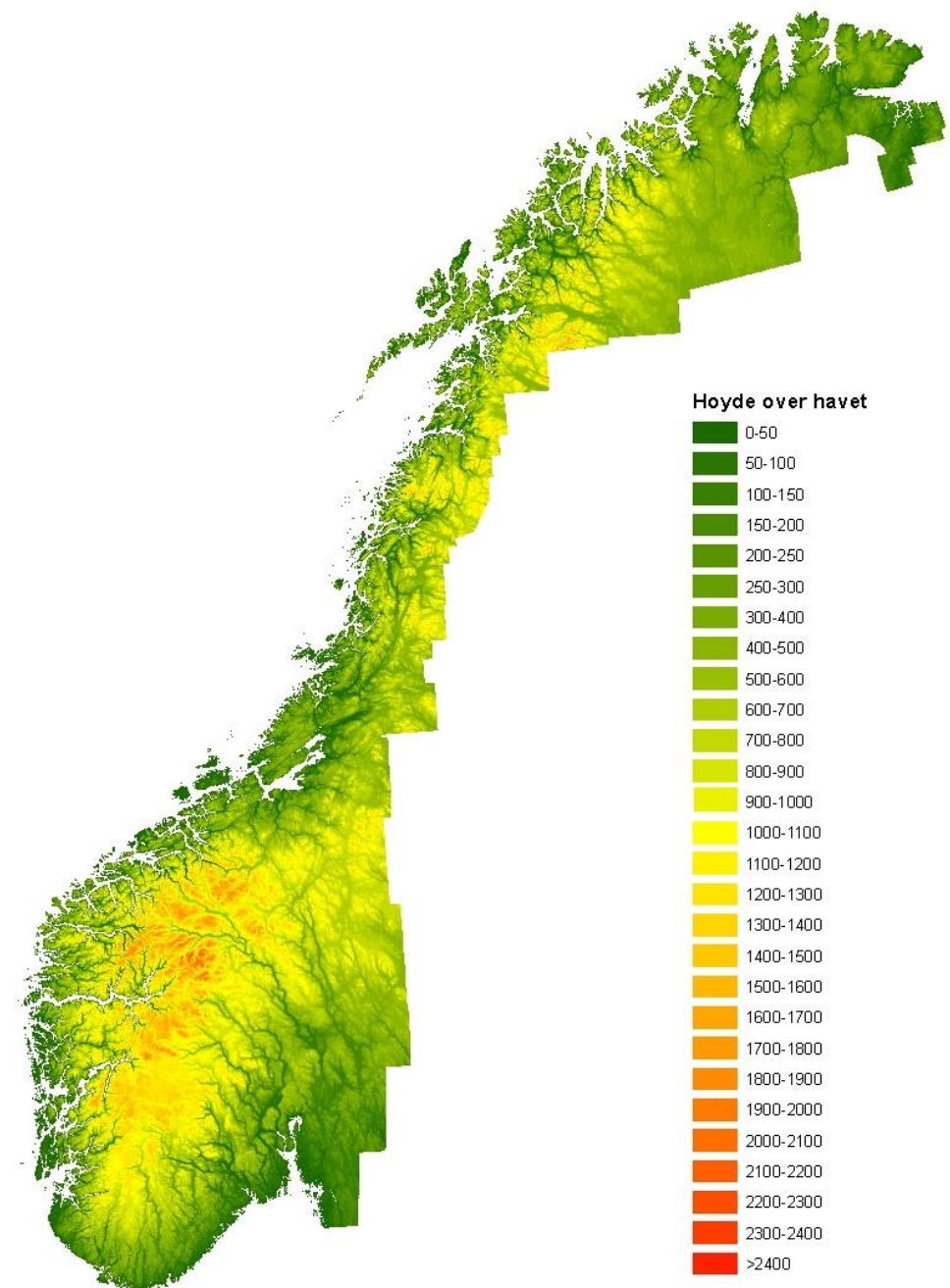
terrengmodellen gir høyden over havet for punkter på bakken i et rutenett på 10 x 10 meter.

Høyden over havet til denne analysen er delt inn i følgende høydelag:

- 50 meters høydesoner til og med 300 meter over havet
- Deretter 100 meters høydekurve fra og med 300 meter over havet

Høydekurvene er valgt ut fra hva som tidligere er anvendt i lignende analyse over «Antall fritidsbygg etter høyde over havet» i St.melding 26 (2006/2007) om *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand*.

Figur 2-3 Høyde over havet. Landet. 2017

Kile: Statistisk sentralbyrå og kartverket

Kartgrunnlaget høyde over havet ble det således ved bruk av GIS-verktøy utført en «overlayanalyse» for, mot tettbygde fritidsbyggområder. Antall fritidsbygg ble telt opp etter bygningstype og etter størrelse på områdene, begge deler fordelt på de ulike høydelagene.

2.3. Den klimatiske skoggrensen

Kartgrunnlaget for den klimatiske skoggrensen er utviklet av Blumentrath og Hanssen hos Norsk institutt for naturforskning (NINA), i forbindelse med prosjektet «Naturindeks 2010» som MD var oppdragsgiver for. Kartgrunnlaget skiller fjellområdene over den klimatiske skoggrensen fra arealer under skoggrensen (lavland). Modellen tar utgangspunkt i den klimatiske skoggrensen – dvs. den høyden skoggrensen ville hatt om temperaturen alene avgjorde, denne kan stedvis ligge noe høyere enn den reelle/faktiske skoggrensen. Av den grunn vil det trolig være en del områder under den klimatiske skoggrensen som enda ikke er grodd igjen etter seterbrukets storhetstid, men som i dag har et potensial for skog. Kartgrunnlaget er landsdekkende.

Datagrunnlaget består av vegetasjon fordelt etter følgende soner;

- nedenfor skoggrense (1 = lavland),
- ovenfor skoggrense og nedenfor grensen til mellom alpin sone (2 = lavalpin sone)
- ovenfor grensen til mellom alpin sone og nedenfor grensen til høy alpin sone (3 = mellomalpin sone)
- ovenfor høy alpin sone (4 = høyalpin sone)

Soneinndelingen ble produsert kun for de åpne områdene i forhold til Naturindeksen og basert på 25m terrengmodellen per 2010 (Blumentrath 2010).

For ytterligere informasjon og dokumentasjon om datagrunnlaget se:

http://urban.nina.no/layers/geonode%3Anaturindeks_n50_regional_skoggrense_100m og

http://urban.nina.no/layers/geonode%3Anaturindeks_n50_vegetasjonssoner_25m

2.3.1. Over og under den klimatiske skoggrensen

Kartgrunnlaget med vegetasjonssonene ble levert som et raster datasett fra NINA. I SSB ble datasettet vektorisert og «klippet» mot kommunegrenser fra N50 kartdata. De alpine sonene (lavalpin, mellomalpin og høyalpin sone) ble slått sammen til en felles kategori: over den klimatiske skoggrensen. Analyseresultatene blir derfor fordelt på over og under den klimatiske skoggrensen, og ikke innenfor hver av de ulike vegetasjonssonene.

Ved bruk av GIS-verktøy ble det utført en «overlayanalyse» for tettbygde fritidsbyggområder og den klimatiske skoggrensen. Fritidsbygg ble telt opp etter om de var plassert over eller under den klimatiske skoggrensen (figur 2.4), og fordelt etter bygningstype og størrelse på fritidsbyggområdene (kapitel 3.2).

2.3.2. Overgangssonen til den klimatiske skoggrensen

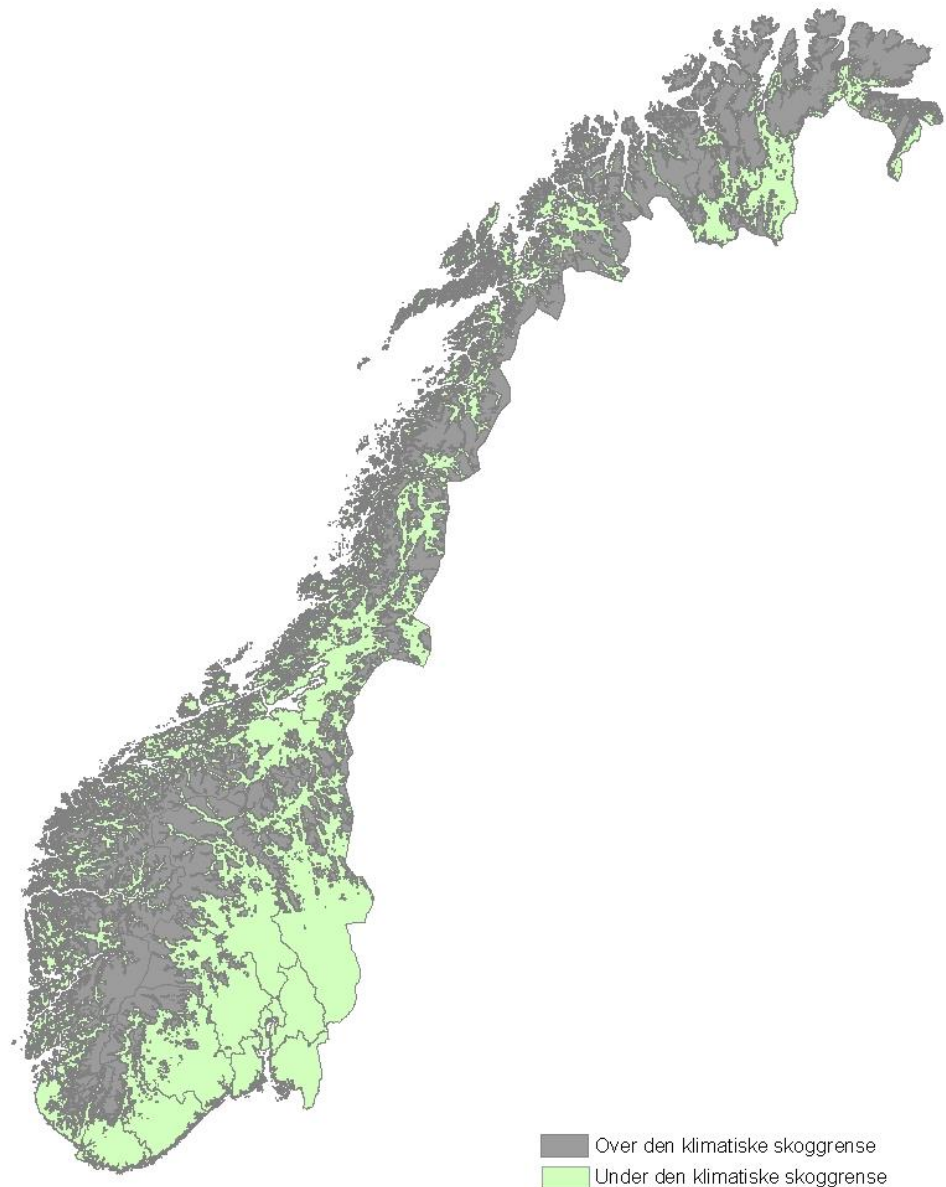
For å kunne si noe særskilt om arealbruken i overgangssonen til skoggrensen, blir det også beregnet antall fritidsbygg innenfor et hundremetersbelte over og under den klimatiske skoggrensen.

Kartgrunnlaget over den klimatiske skoggrensen ble i denne forbindelse omgjort fra et polygondatasett til et linjedatasett. Skoggrenselinja ble deretter bufret med 50 meter, slik at det ble dannet et nytt datasett som dekket et hundremetersbelte langs

den klimatiske skoggrensen. Dette beltet refererer vi også til som overgangssonen til den klimatiske skoggrensen.

Også dette hundremetersbeltet inngikk i en «overlayanalyse» for tettbygde fritidsbyggområder. Antall fritidsbygg innen overgangssonen ble telt opp og fordelt etter bygningstype og størrelse på fritidsbyggområdet (kapitel 3.3).

Figur 2-4 Over og under den klimatiske skoggrensen. Landet. 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Direktoratet for naturforvaltning

2.4. Nasjonale villreinområder

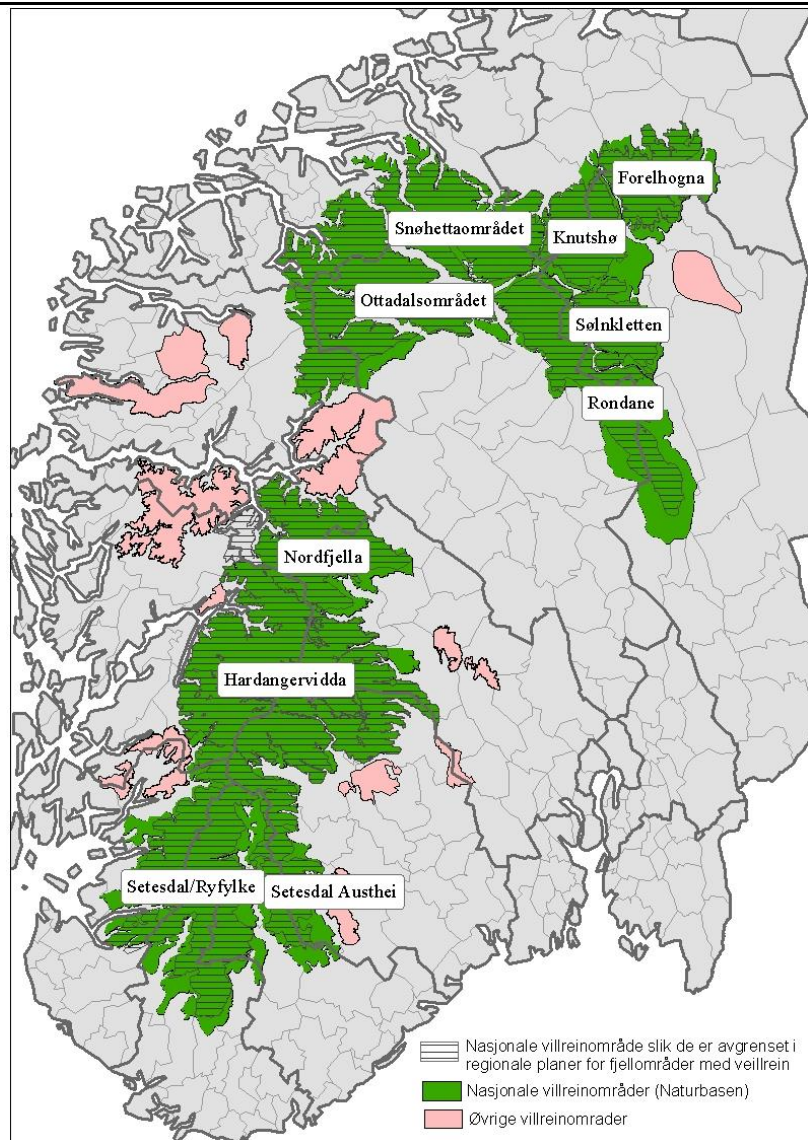
I Fastlands-Norge finnes det 23 mer eller mindre atskilte villreinområder, hvorav 10 er utpekt som nasjonale. Datasettet viser yttergrensen for villreinbestandens biologiske leveområder, slik de er avgrenset i Naturbase til Miljødirektoratet <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/uuid/fc59e9a4-59df-4eb3-978a-1c173b84bf4e>.

Det er i denne analysen kun tatt med de ti som er utpekte som nasjonale villreinområder. De ti nasjonale villreinområdene er følgende;

- Hardangervidda
- Setesdal-Ryfylke
- Setesdal-Austhei
- Nordfjella
- Ottadalsområdet
- Snøhetta
- Knutshø
- Rondane
- Sølnekletten
- Forollhogna

Det ble således ved bruk av GIS- verktøy utført en «overlayanalyse» for tettbygde fritidsbyggområder og nasjonale villreinområder. Antall fritidsbygg innenfor hvert nasjonalt villreinområde (figur 2.5) ble telt opp etter bygningstype og størrelse på område (kapitel 3.4).

Figur 2-5 Nasjonale villreinområder (Naturbasen) og nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale planer for fjellområder med villrein. 2017.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2.5. Regionale planer for fjellområder med villrein

Norge forvalter de siste livskraftige bestandene av den opprinnelige ville fjellreinen i Europa, og dette gjør at vi har et særlig internasjonalt ansvar for å ta vare på den. St.meld. nr. 21 (2004-2005), Rikets miljøtilstand, la grunnlaget for arbeidet med regionale planer som skal sikre villreinens leveområder.

I 2007 satte Regjeringen i gang et femårig program, hvor målet var at det i løpet av 2012 skulle være utarbeidet regionale planer for en helhetlig forvaltning av fjellområder, som er spesielt viktige for villreinens framtid i Norge. Ulike typer inngrep og forstyrrelser har ført til at villreinens leveområder stadig mindre og mer oppdelt. Utbygging, ferdsel og annen menneskelig aktivitet kan føre til at villreinen blir forstyrret og ikke får beite i fred.

Planene avgrenser nasjonale villreinområder og fastsetter en langsiktig arealforvaltning som balanserer bruk og vern for de aktuelle fjellområdene med randområder. Planene er et ledd i oppfølgingen av regjeringens samlede politikk for fjellområdene, og omfatter store deler av Sør-Norges fjellområder <https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/regional-planlegging1/regionale-plantema/regionale-planer-for-villrein/id600984/>.

Fylkeskommunene, i felleskap med kommunene laget regionale planer for villreinområdene Snøhetta, Knutshø, Rondane, Sølknkletten, Forollhogna, Ottadalsområdet, Hardangervidda, Nordfjella, Setesdal Austhei og Setesdal-Ryfylke.

Det er totalt 7 vedtatte regionale planer for fjellområder med villrein (Kartverket). Den enkelte plan definerer nasjonalt villreinområde der det ikke tillates ny bebyggelse, samt randsoner og utviklingsområder med retningslinjer for videre utvikling.

Nasjonalt villreinområde slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein, danner grunnlag for analysen av tettbygde fritidsbyggområder (figur 2.5). De 7 regionale planer for fjellområder med villrein er følgende:

- Dovrefjellområdet (Snøhetta-Knutshø)
- Forollhogna
- Rondane-Sølknkletten
- Hardangervidda
- Heiplanen (Setesdalsheiene)
- Nordfjella
- Ottadalsområdet

Hver av de totale 7 regionale planene for villreinfjellene ble levert som separate SOSI-filer, men ble satt sammen til et landsdatasett. Nasjonalt villreinområde ble valgt ut og lagret som nytt datasett.

Også dette datasettet inngikk i «overlayanalyser» for tettbygde fritidsbyggområder. Antall fritidsbygg ble telt opp innen hvert planområde (figur 2.5) og fordelt etter bygningstype og størrelse på (kapittel 3.5).

3. Analyser på fritidsbyggområder

3.1. Utbygging fordelt etter høyde over havet

Ved sammenstillingen av data over fritidsbygg og høyde over havet fremkommer det at den klart største andelen av fritidsbygg finnes i høydelaget mellom 0-50 meter over havet. Totalt er i overkant av 160 000 fritidsbygg å finne i dette høydelaget, tilsvarende 36 prosent av samtlige fritidsbygg. Blant fylkene er det Nordland og Hordaland som har høyest antall fritidsbygg i dette høydelaget med respektive 23 000 og 19 000 fritidsbygg i 2016 etter tabell 3.1.

Når høyden overstiger 50 meter blir antall fritidsbygg kraftig redusert, i høydelaget mellom 50 og 100 meter finnes det totalt sette nærmere 26 000 fritidsbygg. Tabell 3.1 viser at antall fritidsbygg per høydelag holder seg noenlunde på dette nivået opp til 1000 meter over havet. En del variasjon er det likevel; færrest fritidsbygg (13 000) finnes mellom 250-300 meter over havet, og en topp i antall fritidsbygg på over 35 000 finner vi mellom 800-900 høydemeter.

Fra 1 000 meter synker antall fritidsbygg igjen betraktelig, og faller raskt nedover for hver 100 høydemeter. På 1 300-1 400 meter over havet er det kun et titalls fritidsbygg å finne, 41 fritidsbygg i 2015 mot 42 i 2016.

Høyest, ligger to fritidsbygg på 1 500-1 600 høydemeter i respektive Ål kommune i Hallingdal Buskerud og Jølster kommune i Sogn- og Fjordane (tabell 3.1). Dette gjør seg gjeldene i både 2015 og 2016.

Blant fylkene er det Oppland og Buskerud som har flest fritidsbygg i høyder over 800 meter over havet, med henholdsvis 31 000 og 22 000 fritidsbygg (tabell 3.1).

Ser vi tilbake på tilsvarende figur over antall fritidsbygg etter høyde over havet figur 5.6. «Antall fritidsbygg etter høyde over havet. Landet. 2006», i St.meld. nr. 26. Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand (2006-2007), og sammenligner med figur 3.1 finner vi en svært lik fordeling.

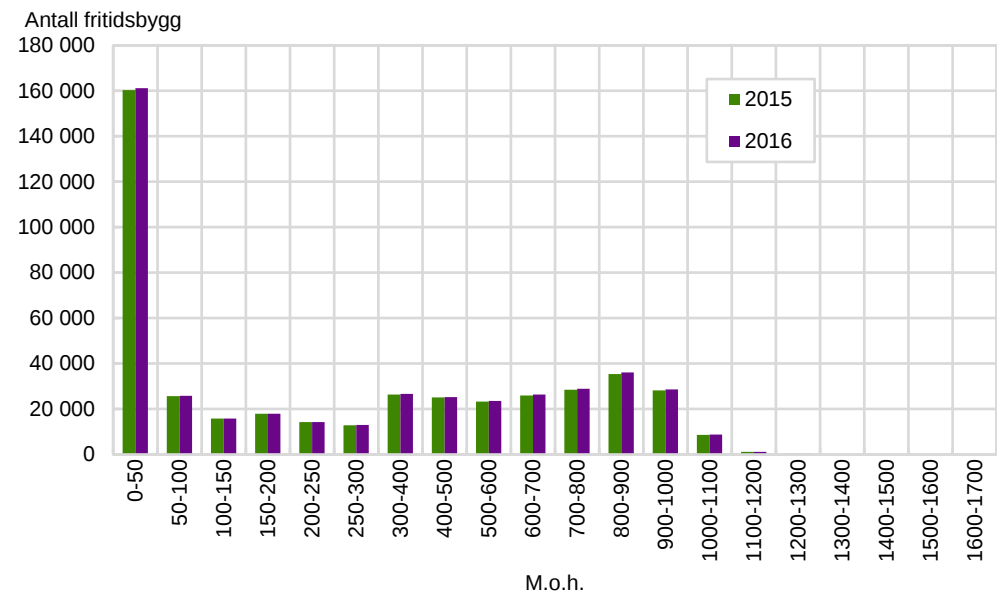
Tabell 3-1 Fritidsbygg etter høyde over havet. Antall. Fylke. 2016

	Høyde over havet																		Antall fritids- bygg i alt	
	0- 50	50- 100	100- 150	150- 200	200- 250	250- 300	300- 400	400- 500	500- 600	600- 700	700- 800	800- 900	900- 1000	1000- 1100	1100-1200	1200-1300	1300- 1400	1400-1500		1500-1600
01 Østfold	14 851	1 106	1 969	1 714	473	47	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20 168
02 Akershus	4 164	2 724	1 925	2 753	1 214	589	889	450	52	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	14 766
03 Oslo	648	554	293	428	79	67	137	62	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 269
04 Hedmark	-	-	1 172	1 672	1 670	1 803	2 638	2 969	2 618	5 655	7 754	6 964	1 430	52	5	1	-	-	-	36 403
05 Oppland	-	-	675	518	483	451	1 856	2 430	3 019	2 837	6 122	13 543	14 080	2 966	250	11	4	1	-	49 246
06 Buskerud	2 323	2 059	934	1 401	1 186	897	1 875	2 026	3 265	3 676	4 270	7 587	8 821	4 589	581	98	9	-	1	45 598
07 Vestfold	12 255	1 285	330	117	171	54	184	246	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14 646
08 Telemark	6 901	1 633	811	452	717	1 303	1 470	1 601	1 869	2 352	3 239	4 043	3 524	594	147	16	8	-	-	30 680
09 Aust- Agder	8 103	579	353	1 259	1 397	528	943	1 190	864	503	1 478	1 653	112	4	2	-	-	-	-	18 968
10 Vest- Agder	8 890	1 304	676	747	804	1 023	1 523	1 052	2 086	2 046	903	16	4	-	-	-	-	-	-	21 074
11 Rogaland	12 296	1 836	608	557	393	403	1 028	904	878	661	157	21	13	8	4	-	-	-	-	19 767
12 Hordaland	19 076	2 312	541	377	339	523	2 054	2 476	1 739	1 838	806	363	94	34	45	150	3	2	-	32 772
14 Sogn og Fjordane	5 901	957	469	476	478	415	1 020	1 130	708	368	256	274	293	391	71	8	6	1	1	13 223
15 Møre og Romsdal	9 379	1 817	707	629	993	957	3 187	1 905	524	191	411	266	12	7	5	-	1	-	-	20 991
16 Sør- Trøndelag	9 112	1 156	694	1 624	1 342	1 283	1 989	2 174	3 044	5 812	3 512	1 304	279	86	12	21	11	-	-	33 455
17 Nord- Trøndelag	6 803	930	713	819	989	1 304	2 507	2 606	815	193	15	-	-	-	-	-	-	-	-	17 694
18 Nordland	23 460	2 516	894	749	447	681	2 151	1 621	1 907	257	37	11	3	4	-	-	-	-	-	34 738
19 Troms																				
Romsa	9 774	1 194	1 086	864	615	410	630	412	206	11	11	3	-	-	-	-	-	-	-	15 216
20 Finnmark	7 214	1 862	991	791	506	275	515	44	13	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12 239
Antall fritidsbygg i alt	161 150	25 824	15 841	17 947	14 296	13 013	26 604	25 298	23 612	26 433	28 972	36 048	28 665	8 735	1 122	305	42	4	2	- 453 913

Kilde: Statistisk sentralbyrå

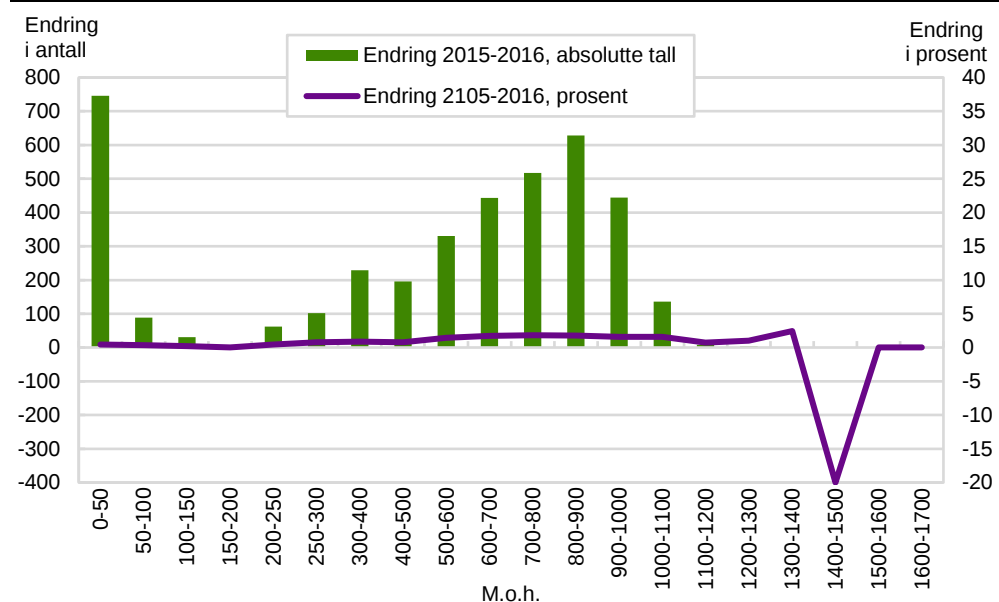
Utviklingen over antall fritidsbygg fordelt etter høydelag fra 2015 til 2016 fremkommer i figur 3.1. Økningen i antall fritidsbygg er i absolutte tall størst i høydelaget 0 - 50 meter, og deretter i høydelagene 600 - 1 000 meter. Den prosentvise endringen vises i figur 3.2, og er imidlertid størst i høydelaget 1 300 - 1 400 meter, deretter i 600 - 900 meter over havet samme periode. At den prosentvise endringen er så stor i høydelaget 1 300- 1 400 meter skyldes at det er kommet et nytt bygg i dette høydelaget, og ettersom det er svært få bygg her i utgangspunktet, utgjør et nytt bygg en større andel.

Figur 3-1 Fritidsbygg etter høyde over havet. Antall. Landet. 2015 og 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-2 Fritidsbygg etter høyde over havet. Endring i antall og prosent. Landet. 2015 og 2016

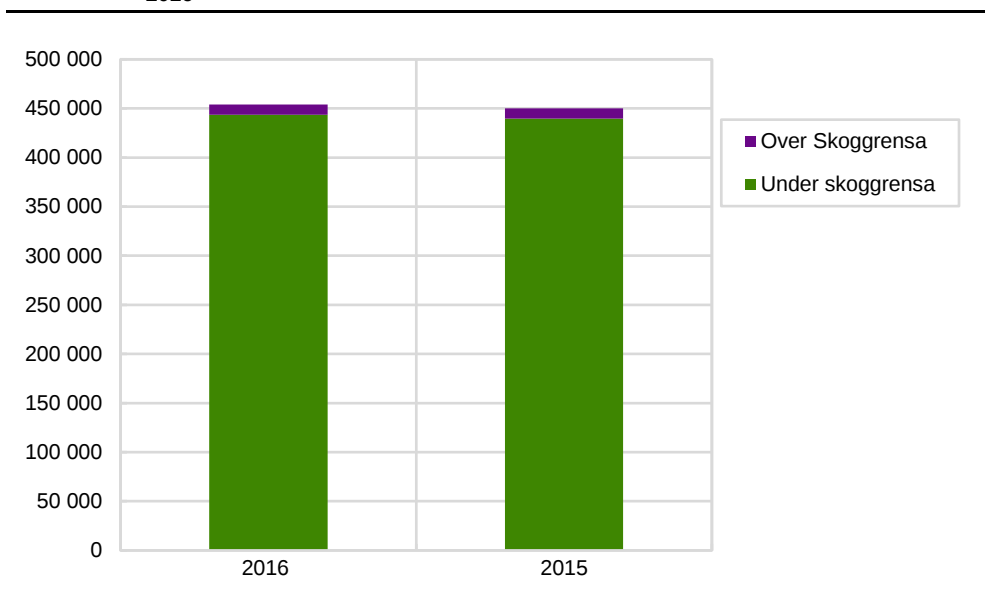
Kilde: Statistisk sentralbyrå

3.2. Utbygging over og under den klimatiske skoggrensen

Antall fritidsbygg fordelt på over og under skoggrensen fremkommer ved sammenstilling av kartgrunnlaget med fritidsbygg. På landsbasis ligger mer enn 97 prosent av fritidsbyggene under den klimatiske skoggrensen, bare 2 prosent ligger

over. Dette tilsvarer henholdsvis 440 000 fritidsbygg under og 10 500 over den klimatiske skoggrensen. Tallene er tilsvarende for 2015 og 2016 (figur 3.3).

Figur 3-3 Fritidsbygg over og under den klimatiske skoggrensen. Antall. Landet. 2015 og 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Dersom vi fordeler fritidsbyggene over den klimatiske skoggrensen etter innenfor og utenfor fritidsbyggområde, ser vi at det her er en stor overvekt av fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder. Det vil si at fritidsbyggene enten er enkeltstående eller ligger i en samling med 4 eller færre fritidsbygg. Mer enn 62 prosent av fritidsbyggene over skoggrensen er oppført utenfor de tettbygde fritidsbyggområder (figur 3.3), mens for landet som helhet er andelen fritidsbygg utenfor områder 52 prosent (tabell 2.1).

Fritidsbygg fordelt etter størrelse på område over den klimatiske skoggrensen, viser at det er størst andel fritidsbygg innen de små områdene. Tilsvarende 16 prosent av samtlige fritidsbygg i 2016.

Det har totalt vært en økning på 75 fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen i perioden 2015-2016, og økningen har vært størst innenfor tettbygde fritidsbyggområder etter tabell 3.2.

Tabell 3-2 Fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016

	2015	2016
Innenfor tettbygde område		
5-24 fritidsbygg (små)	737	1 714
25-49 fritidsbygg (mellom)	709	750
50 eller flere fritidsbygg (store)	1 441	1 473
Utenfor tettbygde område		
Enkeltstående fritidsbygg ¹	6 513	6 538
Totalt antall fritidsbygg	10 400	10 475

¹ Alle fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder, det vil si enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg

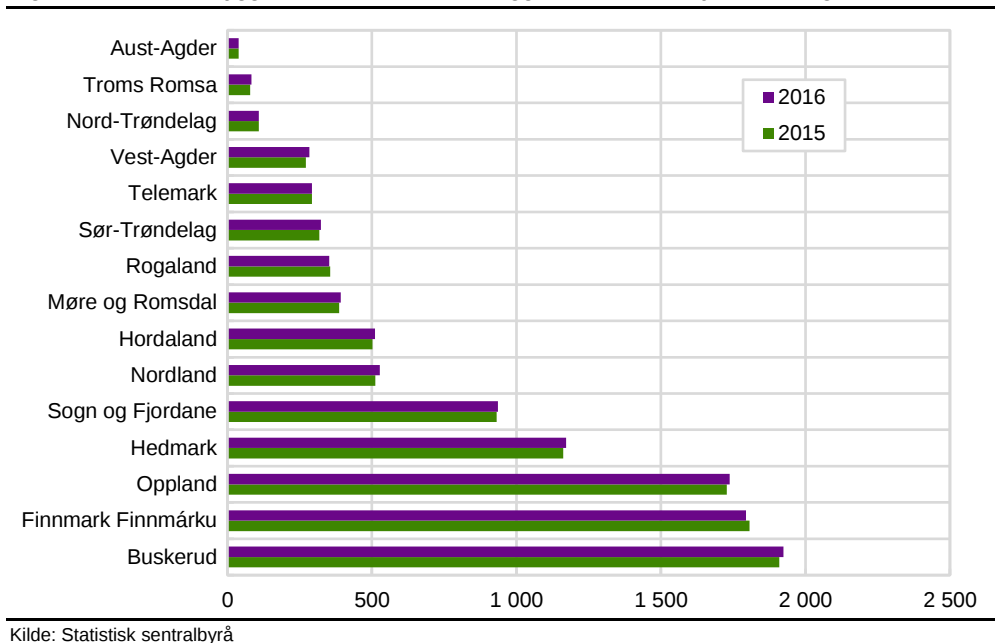
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Antall fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen fordelt på fylker illustreres for periodene 2015 og 2016 i figur 3.4. Blant fylkene er det Buskerud som har flest fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen, med bortimot 2 000 fritidsbygg. Finnmark og Oppland ligger tett opptil med henholdsvis 1 800 og 1 700 fritidsbygg. Det kan være vesentlig å merke seg at flere fylker ikke har fritidsbygg over skoggrensen, dette er Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus.

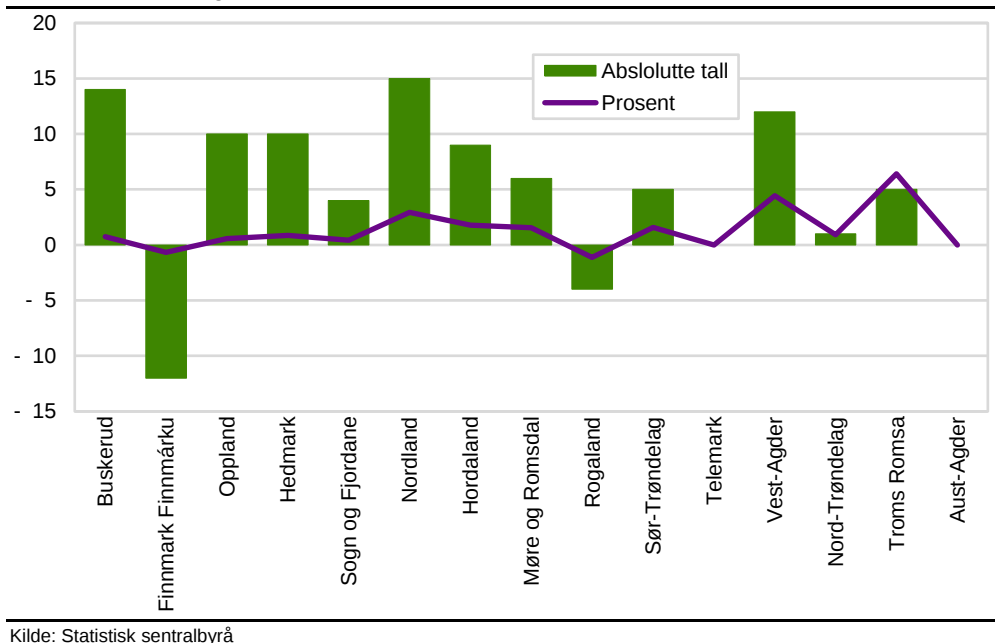
Fylkene med høyest andel av fritidsbygg over den klimatiske skoggrensene er Finnmark med 15 prosent, Sogn og Fjordane med 7 prosent og Buskerud med 4 prosent.

Foruten Rogaland og Finnmark, har samtlige fylker en økning i antall fritidsbygg over den klimatiske skoggrensene fra 2015 til 2016 etter figur 3.4 og 3.5.

Figur 3-4 Fritidsbygg over den klimatiske skoggrensene. Antall. Fylke. 2015 og 2016

Figur 3-5 Fritidsbygg over den klimatiske skoggrensene. Endring i antall og prosent. Fylke. 2015 og 2016

3.3. Utbygging i overgangssonen (100 metersbeltet) til den klimatiske skoggrensene

Oversikt over antall fritidsbygg i overgangssonen (100 metersbeltet) til den klimatiske skoggrensene fås ved en sammenstilling mellom datagrunnlagene. I tabell 3.3 ser vi at det totalt er i overkant av 4 500 fritidsbygg i overgangssonen i 2016. Det har vært en økning i antall fritidsbygg i perioden 2015 til 2016 på 74

fritidsbygg, tilsvarende 1,5 prosent. Den største tilførselen av fritidsbygg i denne periode har vært innenfor de tettbygde fritidsbyggområdene.

Tabell 3-3 Fritidsbygg i overgangssonen (100 meters belte) til den klimatiske skoggrensen. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016

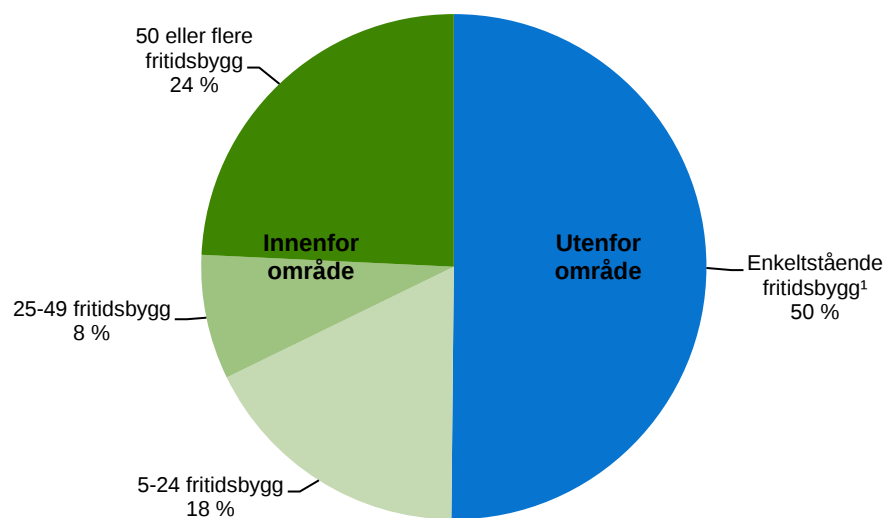
	2015	2016
Innenfor tettbygde område		
5-24 fritidsbygg (små)	798	796
25-49 fritidsbygg (mellom)	325	360
50 eller flere fritidsbygg (store)	1 068	1 095
Utenfor tettbygde område		
Enkeltstående fritidsbygg ¹	2 251	2 265
Totalt antall fritidsbygg	4 442	4 516

¹ Alle fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder, det vil si enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I overgangssonen til den klimatiske skoggrensen i 2016, er det bortimot like mange bygg, 50 prosent, innenfor- som utenfor tettbygde fritidsbyggområder (tabell 3.3). Andelen fritidsbygg utenfor tettbygde områder er altså betydelig lavere enn den er over skoggrensen som er på 62 prosent, og for landet som helhet med sine 52 prosent.

Andel fritidsbygg innenfor tettbygde fritidsbyggområde fordelt etter størrelse, er i overgangssonen til skoggrensen etter figur 3.6, imidlertid størst i de store fritidsbyggområdene. Denne utgjør 24 prosent, og det er bare i overgangssonen til skoggrensen at dette gjør seg gjeldene.

Figur 3-6 Fritidsbygg i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2016

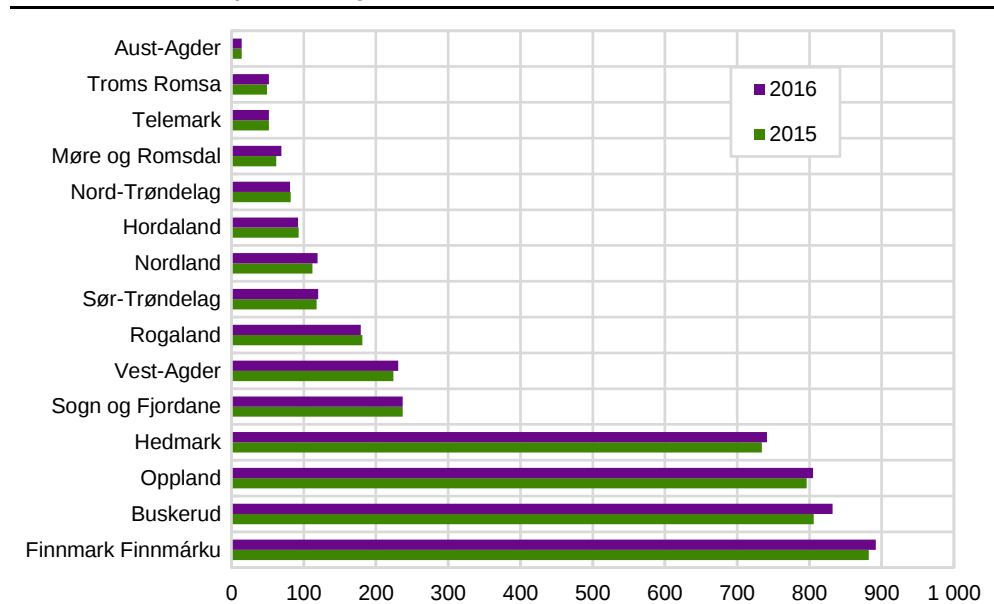
¹ Alle fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder, det vil si enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg
Kilde: Statistisk sentralbyrå

I figur 3.7 ser vi at det blant fylkene er høyest andel fritidsbygg i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen i Finnmark med 20 prosent, Buskerud og Oppland med 18 prosent hver, og Hedmark med sine 16 prosent. Dette er de samme fylkene som har flest fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen, når vi ser tilbake på figur 3.3. Det er heller ikke alle fylker som har fritidsbygg i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen, dette er Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus.

At Finnmark har så mange fritidsbygg både over den klimatiske skoggrensen (figur 3.4) og i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen (figur 3.7), kan forklares med at større deler av Finnmark fylke er klassifisert som arealer over den klimatiske skoggrensen. Dette skyldes i hovedsak klimatiske forhold og ikke høyden over havet som er tilfellet i Buskerud og Oppland (figur 2.4.).

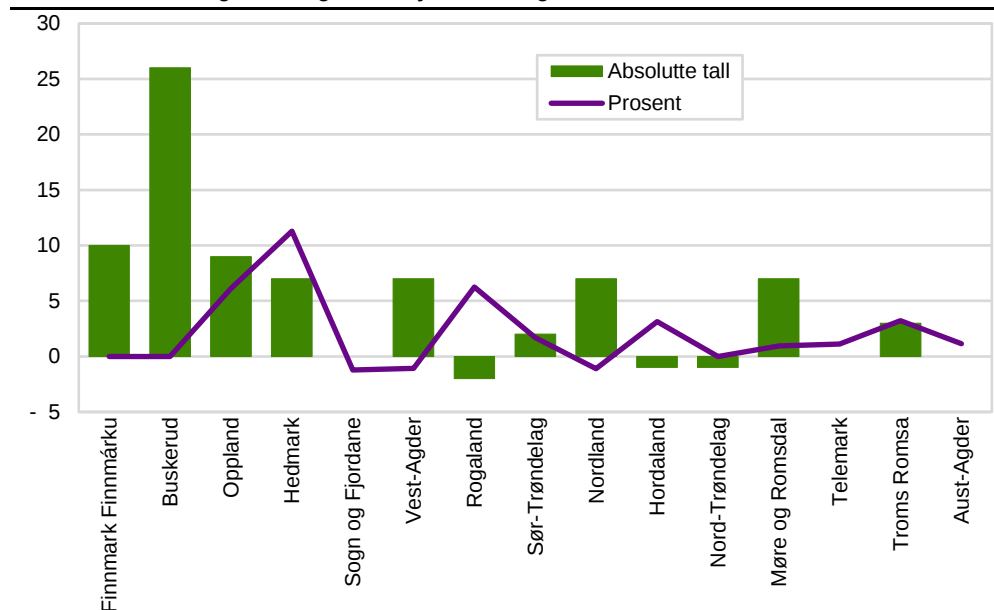
Figurene 3.7 og 3.8 viser at økningen i antall fritidsbygg i overgangssonen til skoggrensen fra 2015 til 2016, er størst i Buskerud, så Finnmark og Oppland. Det kan være vesentlig å merke seg at flere fylker ikke har endringer i antall fritidsbygg i overgangssonen i samme periode.

Figur 3-7 Fritidsbygg i overgangssonen (100 meters belte) til den klimatiske skoggrensen. Antall. Fylke. 2015 og 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-8 Fritidsbygg i overgangssonen (100 meters belte) til den klimatiske skoggrensen. Endring i antal og andel. Fylke. 2015 og 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3.4. Utbygging innenfor Nasjonale villreinområder

Utbygging, ferdsel og annen menneskelig aktivitet kan føre til at villreinen blir forstyrret og ikke får beite i fred. Ulike typer inngrep og forstyrrelser har gjort villreinens leveområder stadig mindre og mer oppdelt.

Analyse og sammenstilling mellom fritidsbyggområder og nasjonale villreinområder (Naturbasen) viser at det var så mye som 18 606 fritidsbygg innenfor de nasjonale villreinområdene ved årsskiftet 2016.

I de nasjonale villreinområdene er det like mange fritidsbygg innenfor- som utenfor fritidsbyggområder. Til sammenligning ligger 52 prosent av alle fritidsbygg i landet utenfor fritidsbyggområder etter tabell 2.1. Hytter som ligger enkeltvis utenfor fritidsbyggområder, vil kunne forstyrre større deler av de nasjonale villreinområdene enn om hyttene var samlet i såkalte hyttefelt. Enkeltstående hytter øker oppsplittingen av leveområdene for villreinen.

Andel fritidsbygg innenfor tettbygde fritidsbyggområde fordelt etter størrelse på område, er i de nasjonale villreinområdene etter tabell 3.4 størst i de små områdene.

Utviklingen i perioden 2015 til 2016 utgjør en vekst på totalt 166 fritidsbygg, tilsvarende i underkant av bare 1 prosent. Den største tilveksten av fritidsbygg i denne perioden har foregått innenfor område etter tabell 3.4.

Tabell 3-4 Fritidsbygg innenfor nasjonale villreinområder¹. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016

	2015	2016
Innenfor tettbygde område		
5-24 fritidsbygg (små)	4 526	4 591
25-49 fritidsbygg (mellom)	1 709	1 769
50 eller flere fritidsbygg (store)	2 945	2 981
Utenfor tettbygde område		
Enkeltstående fritidsbygg ²	9 260	9 265
Totalt antall fritidsbygg	18 440	18 606

¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i Naturbasen til Miljødirektoratet

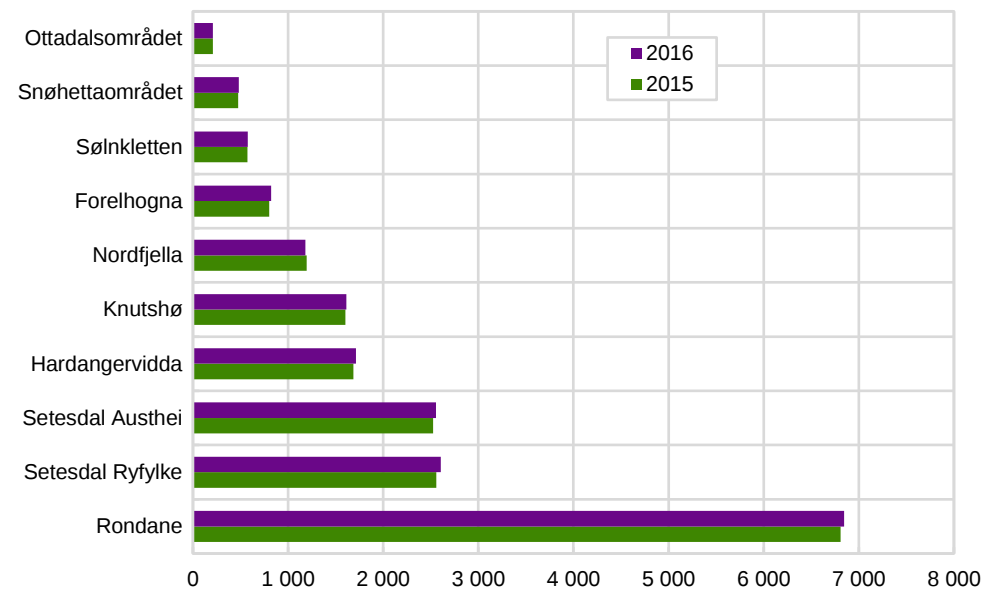
² Alle fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder, det vil si enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ser vi på hvert enkelt av de nasjonale villreinområdene, er det Rondane som har flest fritidsbygg med over 6 800 i 2016 etter figur 3.9. Både Ryfylke og Austhei i Setesdal har tilnærmet likt antall hytter innenfor reinens leveområder, med rundt regnet 2 600 og 2 550 hver i samme periode.

Samtlige av de nasjonale villreinområdene har hatt en økning i antall fritidsbygg i perioden 2015-2016. Det er Setesdal Ryfylke som har hatt størst vekst med 47 fritidsbygg, deretter er det Rondane med 35 fritidsbygg i villreinområdet. Dette tilsvarer en endring på henholdsvis 2 og 1 prosent (figur 3.10). Unntaksvis har Nordfjella som eneste område, hatt en reduksjon på 11 fritidsbygg i samme periode.

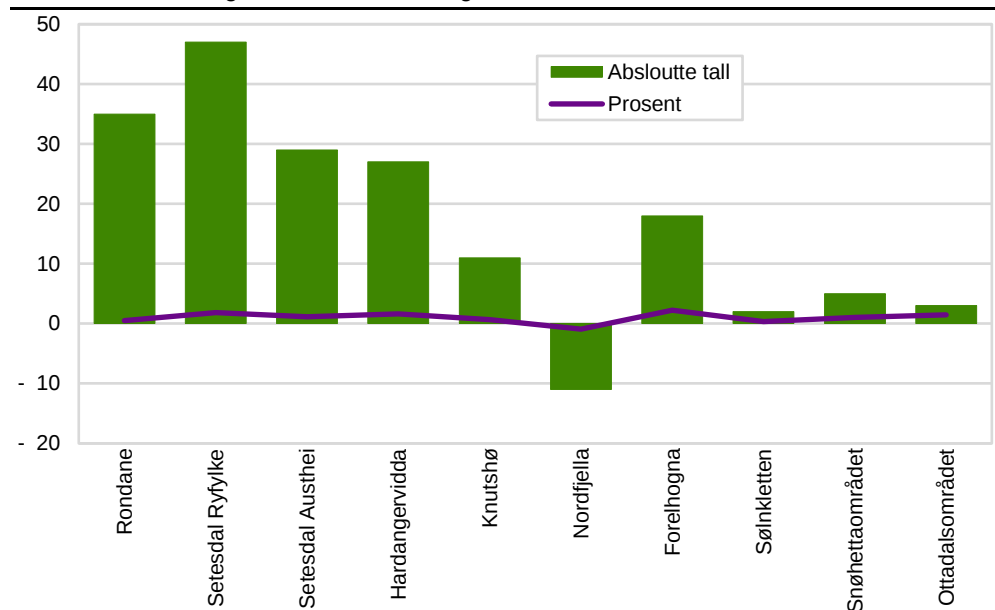
Figur 3-9 Fritidsbygg innenfor hvert enkelt av de nasjonale villreinområdene¹. Antall. Landet. 2015 og 2016

¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i Naturbasen til Miljødirektoratet

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-10 Fritidsbygg innenfor hvert enkelt av de nasjonale villreinområdene*. Endring i antall og andel. Landet. 2015 og 2016

¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i Naturbasen til Miljødirektoratet

Kilde: statistisk sentralbyrå

3.5. Utbygging innenfor regionale planer for fjellområder med villrein

Analyse og sammenstilling mellom fritidsbyggområder og nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein viser at det var 3 617 fritidsbygg innenfor disse områdene i 2016 etter tabell 3.5. Utviklingen fra perioden 2015 til 2016 utgjør en vekst på totalt 20 fritidsbygg.

Sammenligner vi med totalt antall fritidsbygg innenfor nasjonale villreinområder fra Naturbasen (tabell 3.4), er det betydelig færre fritidsbygg innenfor nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein i samme

periode (tabell 3.5). I 2016 var totalt antall fritidsbygg innenfor nasjonale villrein-områder 18 606 mot 3 617 innenfor regionale planer for fjellområder med villrein. Ser vi på antall fritidsbygg fordelt innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder i de regionale planer for fjellområder med villrein, er en langt større andel fritidsbygg å finne utenfor fritidsbyggområder. Hele 84 prosent av fritidsbyggene her er enkeltstående eller i samlinger med inntil 4 fritidsbygg.

Til sammenligning er andel fritidsbygg utenfor tettbygde fritidsbyggområder betydelig høyere i de regionale planer for fjellområder med villrein med sine 84 prosent, enn i de nasjonale villreinområdene og landet som helhet med respektive 50 og 52 prosent (tabell 3.4 og 2.1).

Også i regionale planer for fjellområder med villrein er det flest fritidsbygg i små områder, når de fordeles etter størrelse på område innenfor tettbygde fritidsbyggområder. Andel fritidsbygg i de små områdene utgjør 77 prosent siste år, og det er i disse små områdene tilveksten av fritidsbygg i perioden 2015 til 2016 er kommet etter tabell 3.5.

Tabell 3-5 Fritidsbygg innenfor regionale planer for fjellområder med villrein. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016

	2015	2016
Innenfor område		
5-24 fritidsbygg (små)	442	460
25-49 fritidsbygg (mellom)	128	128
50 eller flere fritidsbygg	7	7
Utenfor område		
Enkeltstående fritidsbygg ²	3 020	3 022
Totalt antall fritidsbygg	3 597	3 617

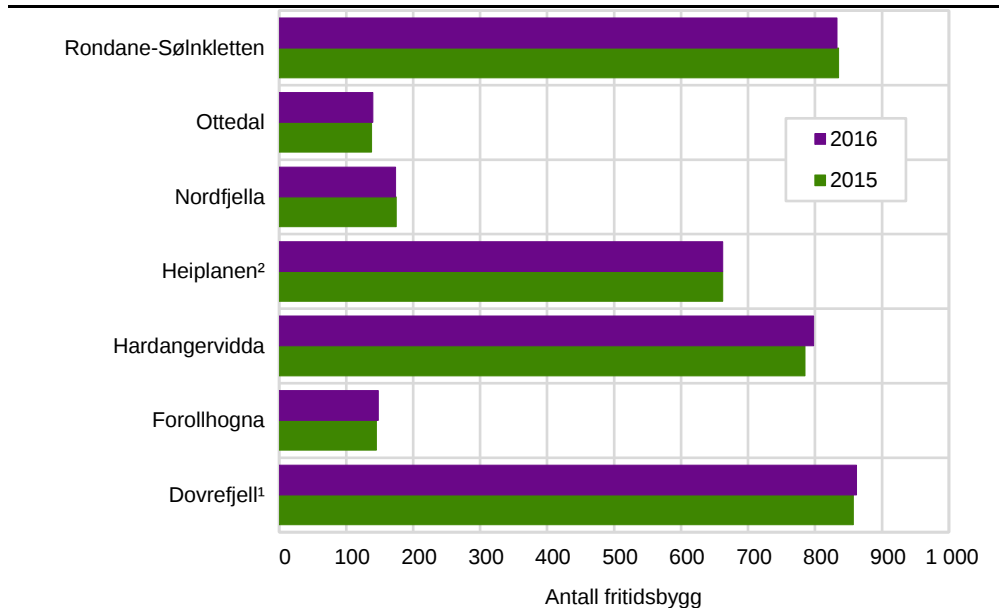
1 Alle fritidsbygg utenfor fritidsbyggområder, det vil si enkeltstående eller i en samling med inntil 4 fritidsbygg

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Rettet 19.06.2020

Fordelingen av antall fritidsbygg innen hver enkelt av de 7 regionale planer for fjellområder med villrein i figur 3.11, er det Dovrefjell (Snøhetta-Knutshø), og deretter Rondane-Sølnkletten som har høyest antall fritidsbygg innenfor sitt planområde med 862 og 833 fritidsbygg. Hardangervidda med over 798 utpeker seg likeledes med langt flere fritidsbygg innenfor sine regionale planer over fjellområder med villrein, enn hva som er tilfellet for de øvrige regionale planene i 2016.

Figur 3-11 Fritidsbygg innenfor den enkelte regionale plan for fjellområder med villrein. Antall. Landet. 2015 og 2016

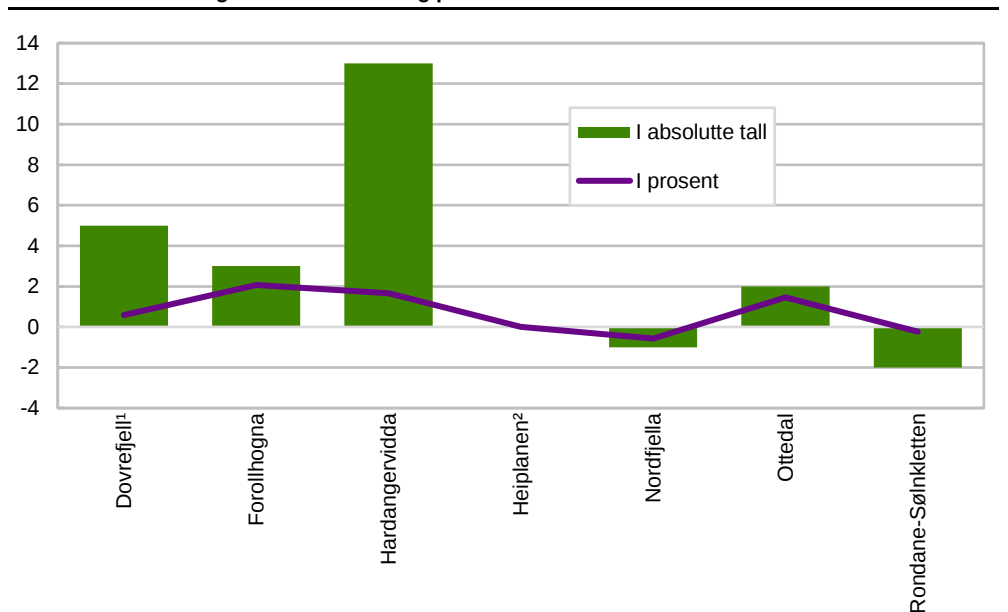
¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rettet 19.06.2020

Utviklingen i antall fritidsbygg fra 2015 til 2016 sees i figur 3.12, og er størst i planområdet Hardangervidda.

Figur 3-12 Fritidsbygg innenfor den enkelte regionale plan for fjellområder med villrein. Endringer i absolutte tall og prosent. Landet. 2015- 2016

¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rettet 19.06.2020

3.6. Sammenstilling av regionale planer for fjellområder med villrein og nasjonale villreinområder

I tabell 3.6 gis en sammenstilling og oversikt over antall fritidsbygg innenfor de nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein og det enkelte nasjonale villreinområde fra Naturbasen for 2016.

Det fremkommer at samtlige av de nasjonale villreinområdene fra Naturbasen har langt flere fritidsbygg innen sine områder enn hva som er tilfelle med de nasjonale

villreinområder slik de er avgrenset i regionale planer. Unntaket er Snøhettaområdet. Forklaringen til dette er at det nasjonale villreinområdet Snøhettaområdet er delt opp i tre områder, mens den regionale plan er et helhetlig område som da også følgelig dekker området mellom disse. Og i dette såkalte mellomområdet finnes det et større fritidsbyggområde som ligger innenfor den regionale plan.

Tabell 3-6 Fritidsbygg innenfor det enkelte nasjonale villreinområde slik de er avgrenset i regionale planer for fjellområder med villrein og nasjonale villreinområdet fra Naturbasen. Antall. Landet. 2016

	Regionale planer for fjellområder med villrein	Nasjonale villreinområde
Dovre-fjell ¹	862	2 094
Forollhogna	148	821
Hardangervidda	798	1 715
Heiplanen ²	662	5 162
Nordfjella	174	1 183
Ottedal	140	211
Rondane-Sølnkletten	833	7 420
Antall fritidsbygg i alt	3 617	18 606

¹. Dovrefjell nasjonale villreinområde slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein tilsvarer de nasjonale villreinområdene fra Naturbasen Snøhetta og Knutshø

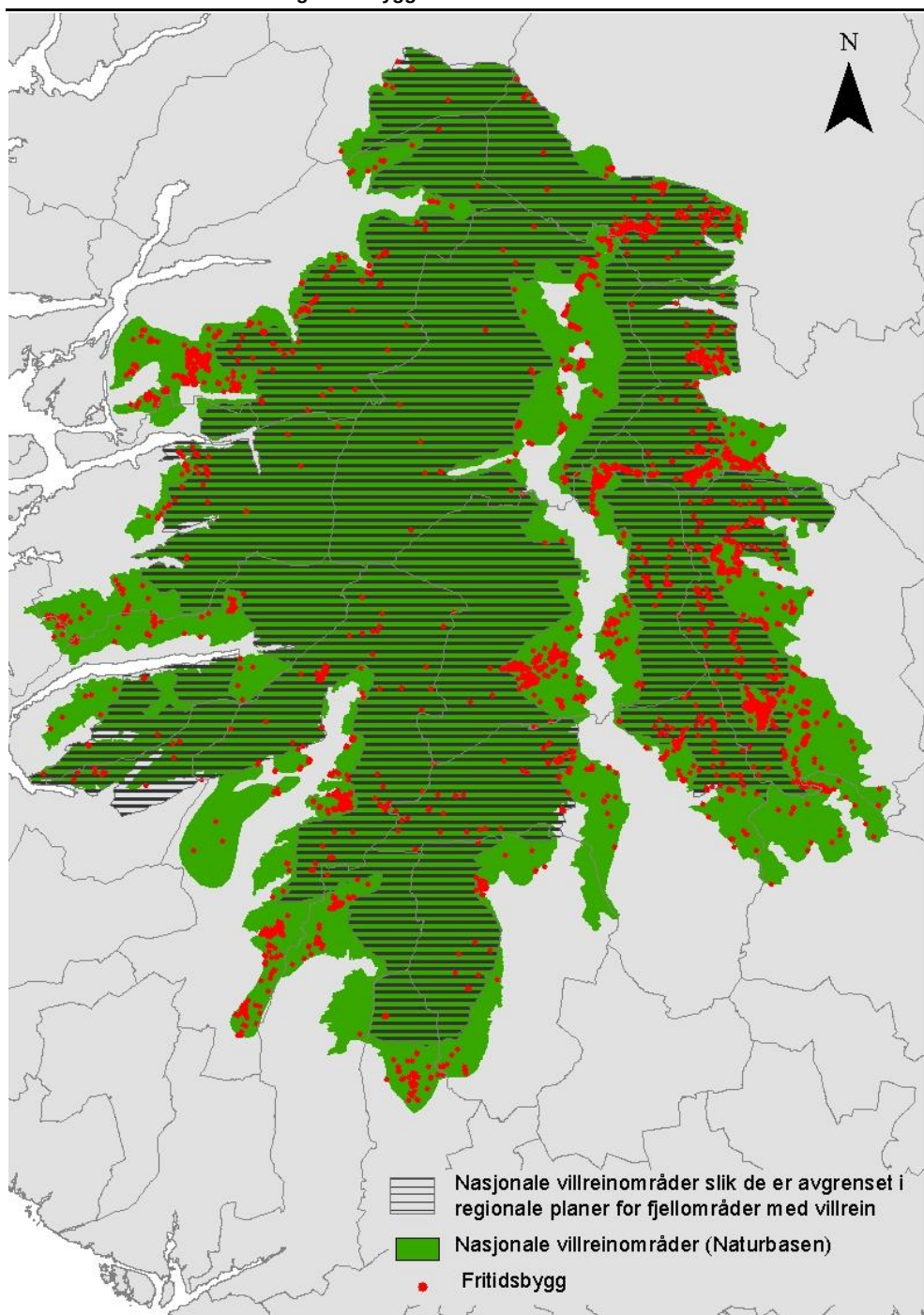
². Heiplanen nasjonale villreinområde slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein tilsvarer de nasjonale villreinområdene fra Naturbasen Setasdal Austheim og Setesdal Ryfylke

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Rettet 19.06.2020

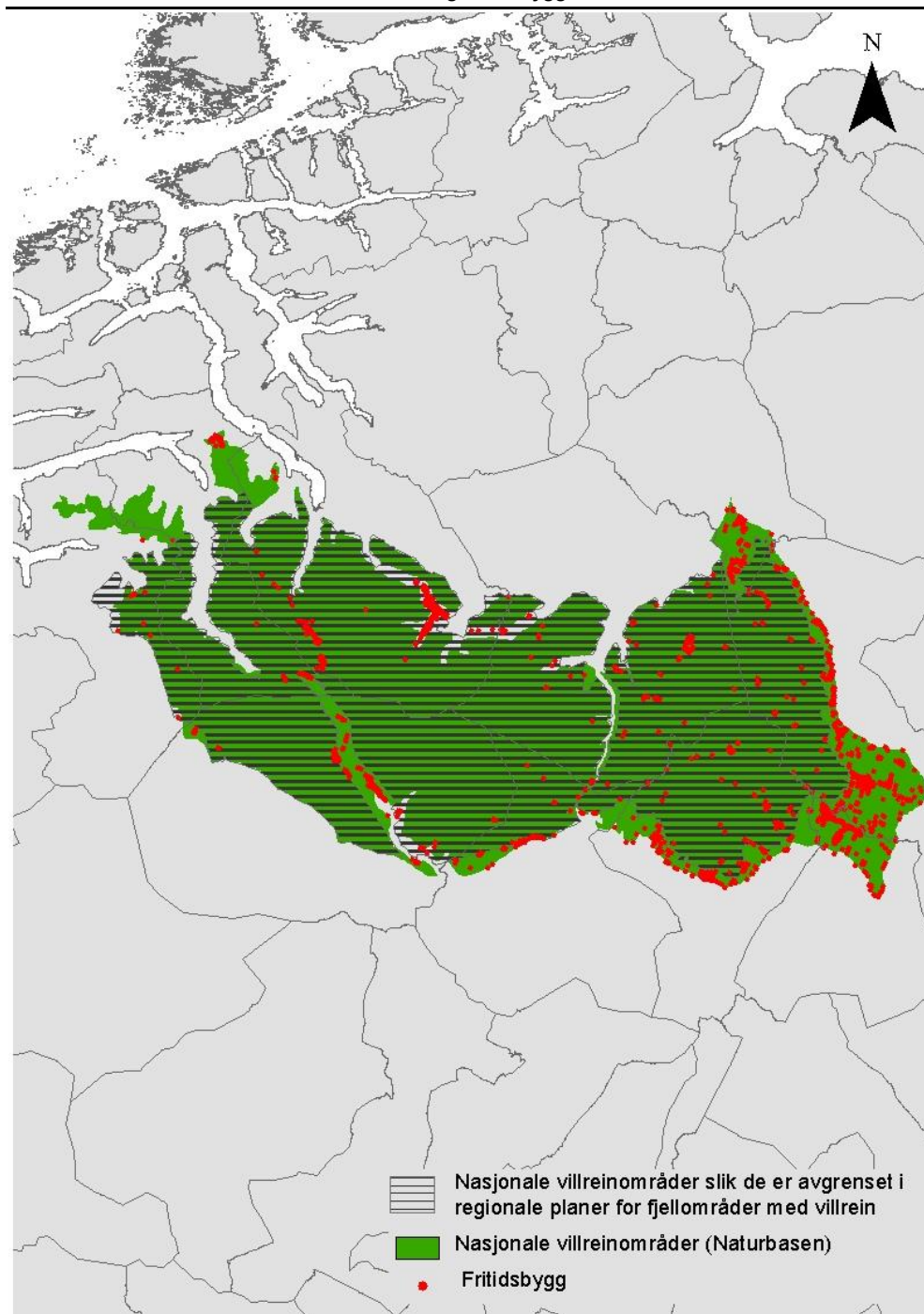
I figurene nedenfor vil nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i den enkelte regionale plan for fjellområder med villrein blir illustrert sammen med tilhørende nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg innen området.

Figur 3-13 Heiplanen regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

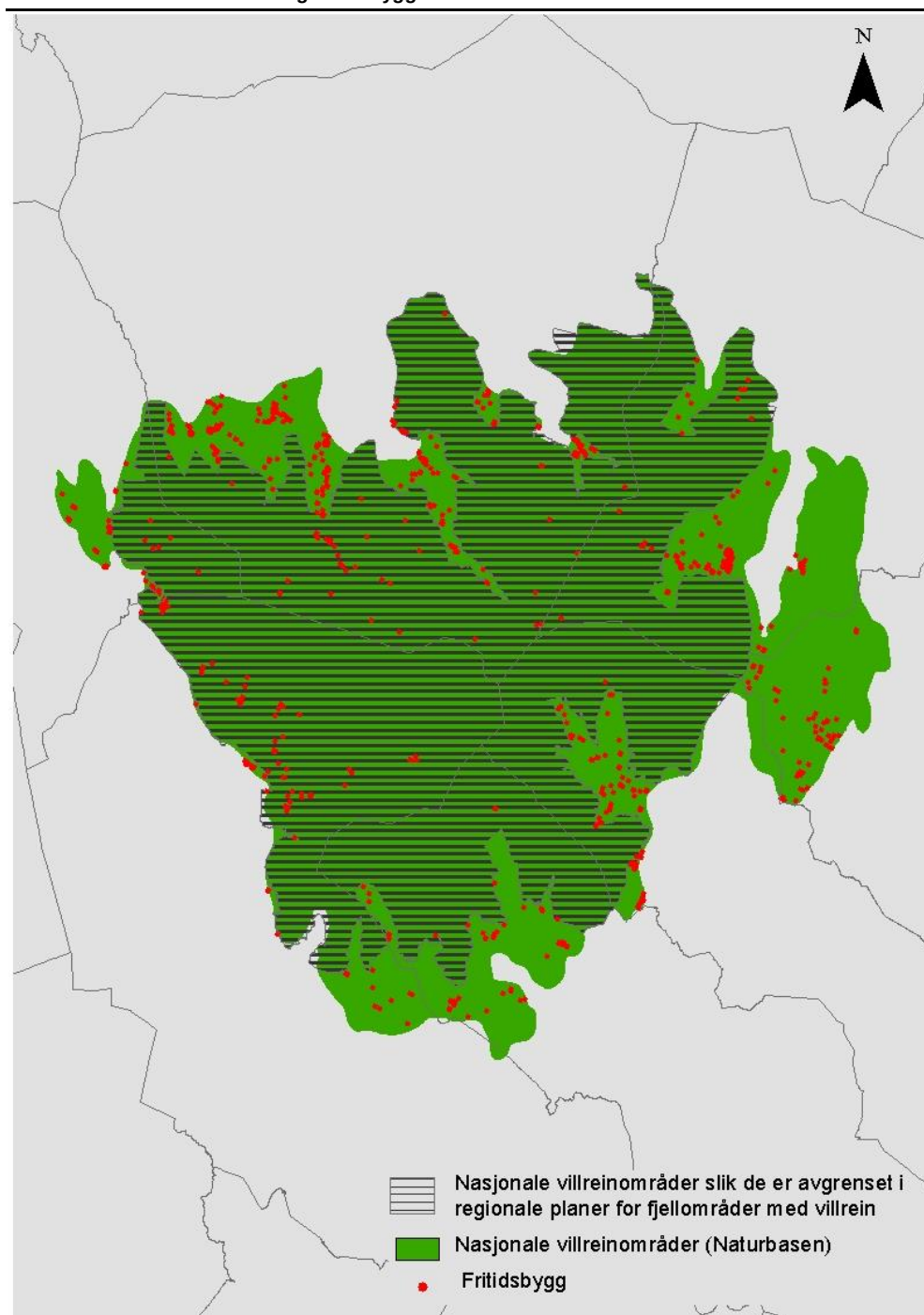
¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-14 Dovrefjellområdet regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

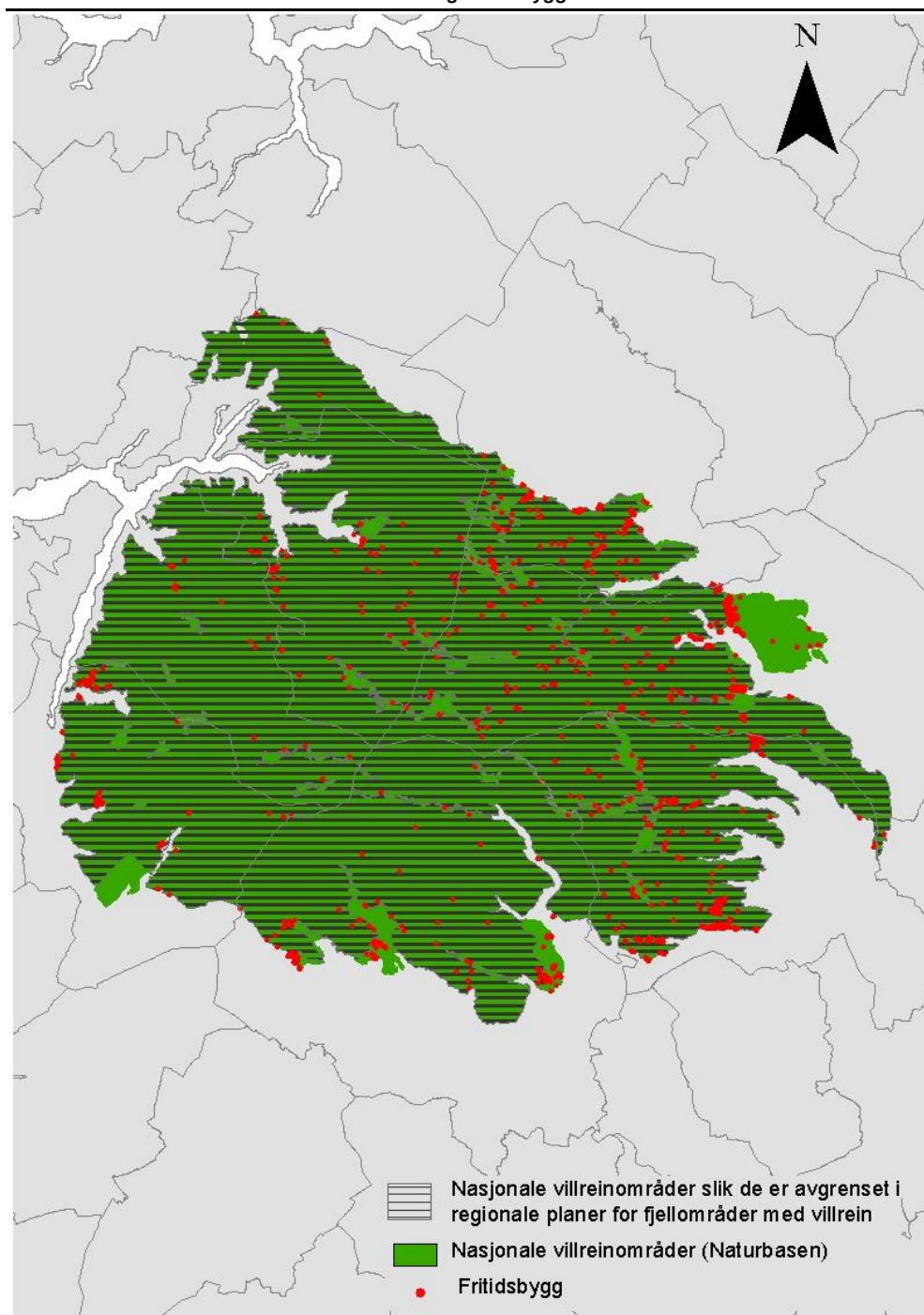
¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-15 Forollhogna regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

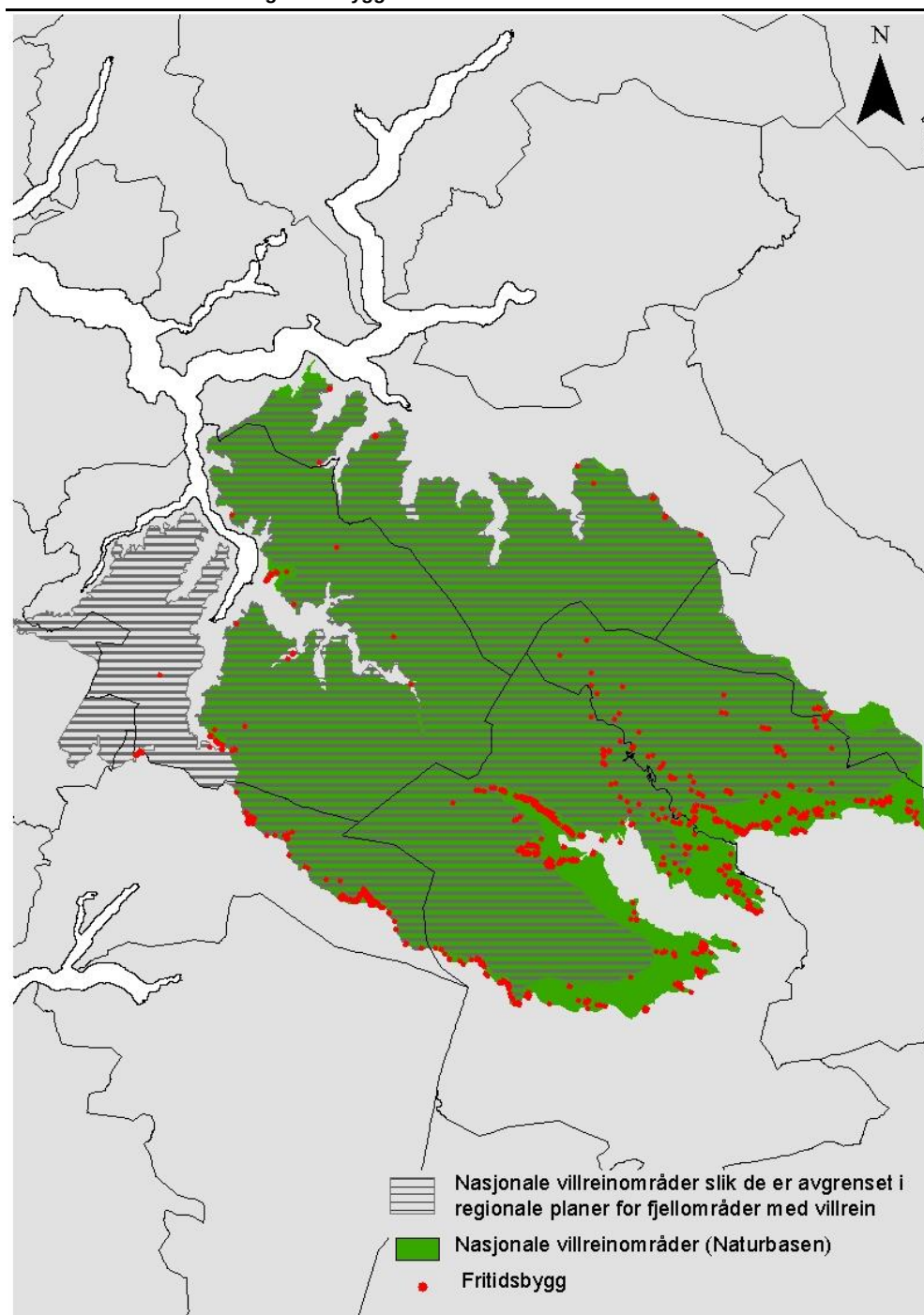
¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-16 Hardangervidda regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

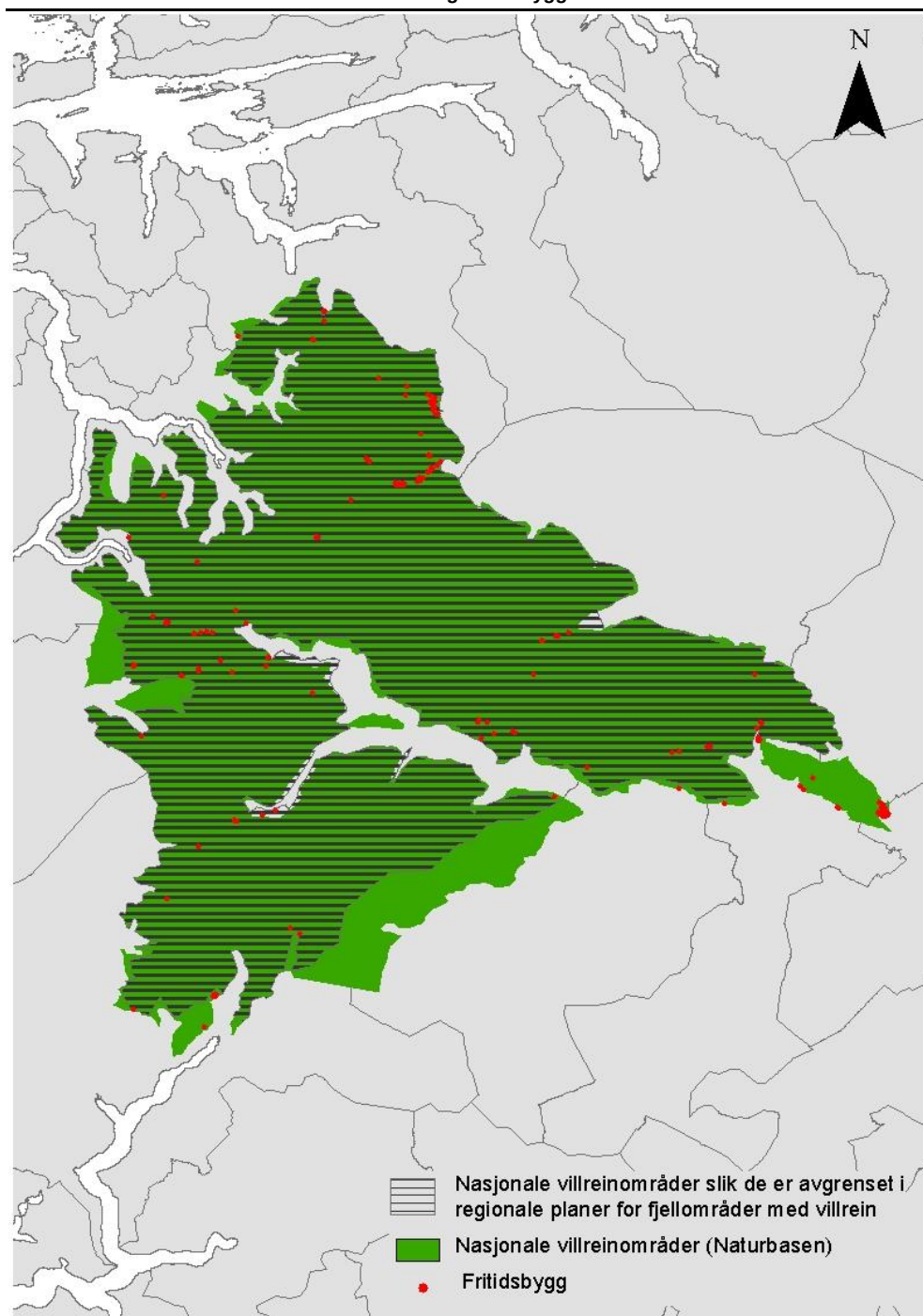
¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-17 Nordfjella regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

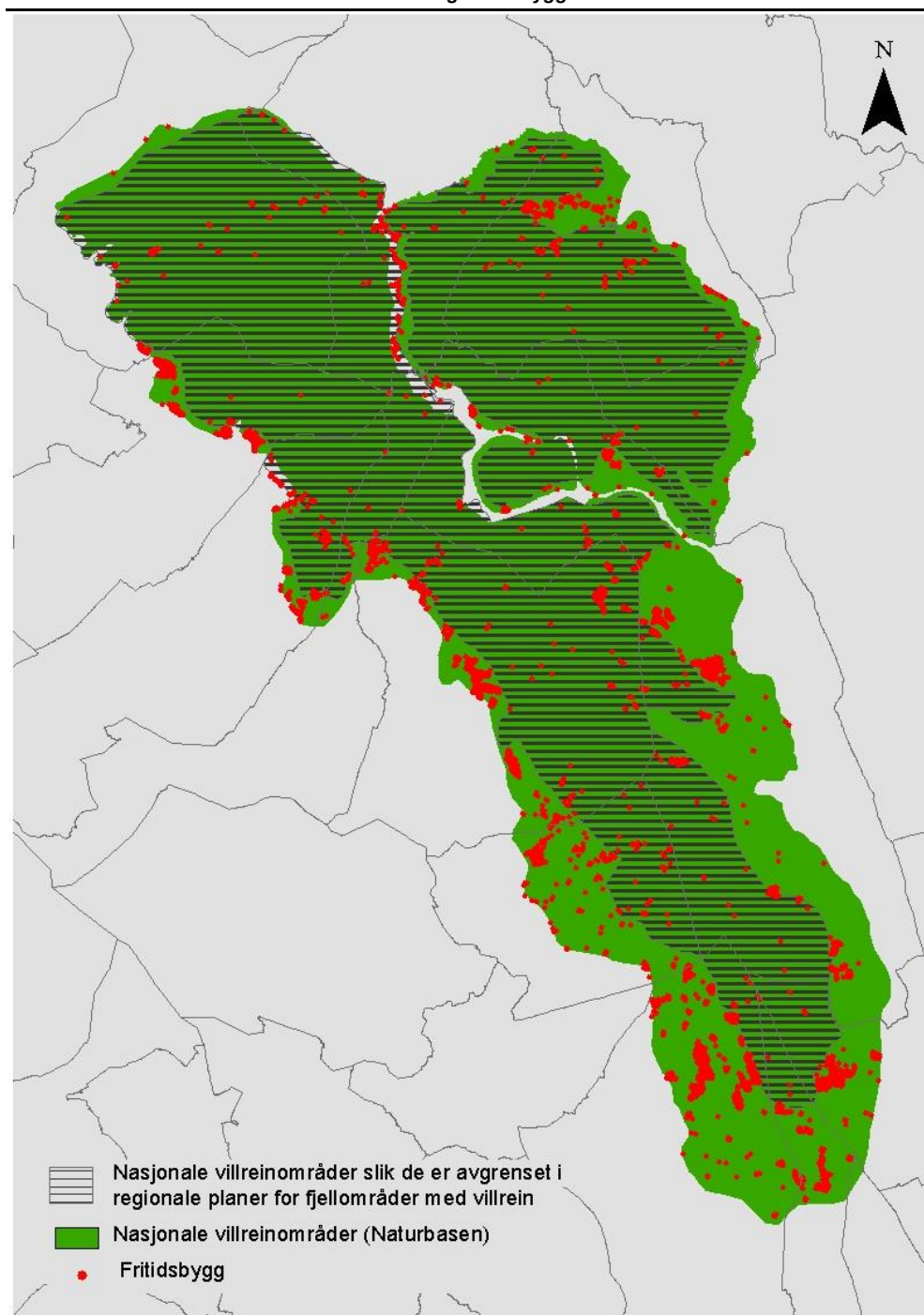
¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-18 Ottadalsområdet regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3-19 Rondane-Sølnkletten regionale plan for fjellområde over villrein¹, nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017

¹ Nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale plan for fjellområder med villrein
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Referanser

- Blumentrath, S og Hanssen, F (2010)(NINA). *Datagrunnlag for Naturindeks 2010. Kapittel 4 Beregning av areal. DN-utredning 4-2010. Direktoratet for naturforvaltning. Juni 2010.*
<http://www.miljodirektoratet.no/old/dirnat/attachment/1623/Datagrunnlaget%20for%20Naturindeks%20DN-utredning%204-2010.pdf>
[http://urban.nina.no/layers/geonode%3Anaturindeks_n50_regional skoggrense 100m](http://urban.nina.no/layers/geonode%3Anaturindeks_n50_regional_skoggrense_100m)
[http://urban.nina.no/layers/geonode%3Anaturindeks_n50 vegetasjonssoner 25m](http://urban.nina.no/layers/geonode%3Anaturindeks_n50_vegetasjonssoner_25m)
- Haagensen, T. (2014) *Fritidsbygg – nærhet til viktige naturområder. Bygge hytter eller verne om naturen?* Samfunnsspeilet, 4/2014. <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/artikler-og-publikasjoner/bygge-hytter-eller-verne-om-naturen>
- Haagensen, T. (2014) *Fritidsbyggområder. Dokumentasjon av metode.* Notater 2014/26. <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/fritidsbyggomrader>.
- Leveområder for villrein. Mottatt et datasett på e-post fra Kari Bjørneraas, Rådgiver, Viltseksjonen i Miljødirektoratet. Mobil: 952 18 088 /E-post: kari.bjorneraas@miljodir.no Regionale planer. <http://www.villrein.no/innledning-planer/>
- Vedtatte Regionale planer over villreinfjellene. Mottatt syv datasett på e-post 06.01.2017. Berit Nordtug. Senioringeniør, Kartverket Steinkjer. Tlf.: 0047-32 11 84 89/ Epost: berit.nordtug@kartverket.no
<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/uuid/fc59e9a4-59df-4eb3-978a-1c173b84bf4e>

Figurregister

Figur 2-1	Fritidsbygg etter fylke. Antall. Landet. 2016	13
Figur 2-2	Fritidsbygg etter fylke. Andel. Landet. 2016	14
Figur 2-3	Høyde over havet. Landet. 2017	15
Figur 2-4	Over og under den klimatiske skoggrensen. Landet. 2017	17
Figur 2-5	Nasjonale villreinområder (Naturbasen) og nasjonale villreinområder slik de er avgrenset i regionale planer for fjellområder med villrein. 2017	18
Figur 3-1	Fritidsbygg etter høyde over havet. Antall. Landet. 2015 og 2016	21
Figur 3-2	Fritidsbygg etter høyde over havet. Endring i antall og prosent. Landet. 2015 og 2016	21
Figur 3-3	Fritidsbygg over og under den klimatiske skoggrensen. Antall. Landet. 2015 og 2016	22
Figur 3-4	Fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen. Antall. Fylke. 2015 og 2016 ...	23
Figur 3-5	Fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen. Endring i antall og prosent. Fylke. 2015 og 2016	23
Figur 3-6	Fritidsbygg i overgangssonen til den klimatiske skoggrensen. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2016	24
Figur 3-7	Fritidsbygg i overgangssonen (100 meters belte) til den klimatiske skoggrensen. Antall. Fylke. 2015 og 2016	25
Figur 3-8	Fritidsbygg i overgangssonen (100 meters belte) til den klimatiske skoggrensen. Endring i antal og andel. Fylke. 2015 og 2016	25
Figur 3-9	Fritidsbygg innenfor hvert enkelt av de nasjonale villreinområdene ¹ . Antall. Landet. 2015 og 2016	27
Figur 3-10	Fritidsbygg innenfor hvert enkelt av de nasjonale villreinområdene*. Endring i antall og andel. Landet. 2015 og 2016	27
Figur 3-11	Fritidsbygg innenfor den enkelte regionale plan for fjellområder med villrein. Antall. Landet. 2015 og 2016	29
Figur 3-12	Fritidsbygg innenfor den enkelte regionale plan for fjellområder med villrein. Endringer i absolutte tall og prosent. Landet. 2015- 2016	29
Figur 3-13	Heiplanen regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	31
Figur 3-14	Dovrefjellområdet regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	32
Figur 3-15	Forollhogna regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	33
Figur 3-16	Hardangervidda regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	34
Figur 3-17	Nordfjella regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	35
Figur 3-18	Ottadalsområdet regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	36
Figur 3-19	Rondane-Sølnkletten regionale plan for fjellområde over villrein ¹ , nasjonale villreinområder fra Naturbasen og fritidsbygg. 2017	37

Tabellregister

Tabell 2-1	Fritidsbygg innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016	11
Tabell 2-2	Fritidsbygg etter fylke. Antall. Landet. 2015 og 2016	12
Tabell 3-1	Fritidsbygg etter høyde over havet. Antall. Fylke. 2016	20
Tabell 3-2	Fritidsbygg over den klimatiske skoggrensen. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016	22
Tabell 3-3	Fritidsbygg i overgangssonen (100 meters belte) til den klimatiske skoggrensen. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016	24
Tabell 3-4	Fritidsbygg innenfor nasjonale villreinområder ¹ . Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016	26
Tabell 3-5	Fritidsbygg innenfor regionale planer for fjellområder med villrein. Innen- og utenfor tettbygde fritidsbyggområder, etter størrelse på område. Antall. Landet. 2015 og 2016	28
Tabell 3-6	Fritidsbygg innenfor det enkelte nasjonale villreinområde slik de er avgrenset i regionale planer for fjellområder med villrein og nasjonale villreinområdet fra Naturbasen. Antall. Landet. 2016	30

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9630-7 (trykt)
ISBN 978-82-537-9631-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway